

COMERCIO

LOS SEGUROS MARITIMOS Y EL COMERCIO CON LAS ISLAS DE LA MADERA Y CANARIAS (1495-1506)

DOCUMENTOS PARA SU HISTORIA

POR

JOSE M.ª MADURELL MARIMÓN

Del Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona.

En la serie especial de libros de seguros marítimos y mercantiles del protocolo del fedatario barcelonés Pedro Triter¹ aparecen diferentes contratos relativos al comercio establecido entre Barcelona, costa de Cataluña, Valencia, Jerez, Cádiz, Santa María del Puerto, Sanlúcar de Barrameda, Sevilla, Andalucía y Portugal, con las islas de la Madera y Canarias, en el breve período comprendido entre los años 1495-1506.

En general, los contratos de seguros marítimos y mercantiles relacionados con las mencionadas Islas pueden clasificarse en cinco grupos, según si se trata de expediciones comerciales de importación (doc. 1, 5-8, 13, 15, 18-23, 25-30, 35-36, 39-40, 42-43); de exportación (doc. 2, 4, 9-10, 17, 24, 31, 37), o ambas a la vez (doc. 11-12, 14, 16); de reexportación (doc. 3, 42, 46); las mixtas de transporte marítimo de géneros y esclavos de importación (doc. 7, 13), y las de exportación (doc. 33-34, 38, 41, 44-45).

¹ José M.ª Madurell Marimón: *Índice Cronológico Alfabético. I. Siglos XIII, XIV, XV y XVI*. Archivo General de Protocolos de Barcelona. Sección Histórica. Colegio Notarial de Barcelona, 1950, p. 163.

El estudio comparativo de tales contratos pone de manifiesto la supremacía mercantil del Archipiélago Canario sobre el de la Madera, no sólo por el mayor número de contratos formalizados, sino también por el volumen de las operaciones concertadas, aunque cronológicamente la isla de la Madera gozaba de evidente prioridad.

EL COMERCIO CON LA ISLA DE LA MADERA.

La primera prueba documental de transacciones comerciales con la isla de la Madera corresponde al seguro marítimo del transporte de cajas de azúcar cargadas en dicho Archipiélago con destino a Barcelona o a la costa de Cataluña (doc. 1), género que, algunas veces, desde nuestra ciudad condal era reexpedido a Constantinopla o a Pera (doc. 3), a Valencia² y aun a Aigües Mortes (doc. 46).

La importación de azúcares desde aquella Isla a Valencia, Barcelona o costa de Cataluña, indistintamente, la acredita un contrato de seguro marítimo (doc. 5), mientras en otro se añade un nuevo puerto de destino, el de la ciudad de Cádiz (doc. 6).

Señalemos el transporte de mercaderías no especificadas, importadas de la isla de la Madera a Andalucía y Barcelona (doc. 8).

Por lo que se refiere a la exportación de géneros indeterminados destinados a aquel Archipiélago, se da noticia de su salida del puerto de Valencia (doc. 2, 9), de trigo candeal, *forment*, y otras mercancías desde Jerez o Andalucía (doc. 4) y de balas de mantas de lana blancas desde Barcelona (doc. 10).

Una variante de aseguramiento marítimo se caracteriza por la cobertura del riesgo del transporte de mercancías de Valencia a la isla de la Madera, y viceversa; del de azúcares desde aquí a Valencia o Barcelona, previniéndose el caso del trasiego de géneros

² El mercader barcelonés Miguel Font aseguró el transporte de una partida de cajas de azúcares, cargaderas en el navío de Juan Escuder, con destino a Valencia. El valor señalado para cada caja era de 10 ducados de oro. AHPB (= Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona). Pedro Trítter, leg. 17, lib. 15, seg., años 1502-1503: 9 marzo 1503.

en Cádiz o Andalucía para su ulterior traslado a las Islas Canarias (doc. 11).

Un caso asaz curioso a consignar corresponde a los contratos del transporte de moneda de Andalucía a la isla de la Madera, y de moneda de oro desde esta región o Portugal a dicho Archipiélago, y viceversa, en viaje de retorno del envío de azúcares destinados a Valencia o Barcelona (doc. 12 y 16).

EL COMERCIO CON LAS ISLAS CANARIAS.

Iniciamos la somera enumeración de las actividades comerciales con las Islas Canarias poniendo de relieve los contratos marítimos del transporte de esclavos, esclavas, azúcares y otras mercancías desde el Archipiélago Canario a Cádiz o Santa María del Puerto, en cuyo convenio se excluye el riesgo de la muerte o fuga de los esclavos o esclavas asegurados (doc. 7).

En realidad, tales documentos son meros contratos marítimos mixtos de aseguramiento de mercancías y colectivos de seguro de vida de esclavos y esclavas, cuya forma de contratación equipara a los siervos y siervas asegurados como una mercancía más cargada en las embarcaciones³.

Similares contratos cubrían el doble riesgo del transporte marítimo de mercancías y de los esclavos embarcados, que seguirían la ruta de las Islas Canarias a Barcelona (doc. 13), siendo de advertir que corrientemente eran señalados con el nombre genérico de *testes*, equivalente a cabezas, indistintamente empleado en los contratos de seguros de vida para la denominación de esclavos, apelativo genérico que, muchas veces, no aparece acompañado de referencias precisas sobre su filiación, nombre y edad⁴.

Es frecuente consignar en los contratos, como ya hemos indicado, la exclusión de los casos de defunción y fuga de tales sier-

³ José M.ª Madurell Marimón: *Los seguros de vida de esclavos en Barcelona (1453-1523). Documentos para su estudio*. "Anuario de Historia del Derecho Español". Instituto Nacional de Estudios Jurídicos. Madrid, t. XXV (Madrid, 1955), p. 156.

⁴ Madurell: *Los seguros...*, p. 154.

vos, con una cláusula alusiva a la huida de los esclavos asegurados (doc. 13), fenómeno este último de gran trascendencia social por la frecuencia de tales evasiones de siervos en busca de libertad ⁵. Debemos aclarar que la calificación de muerte divinal, en aquel entonces, era considerada como consecuencia de enfermedad natural ⁶.

El comercio de mercancías y esclavos de Cádiz o Andalucía a Barcelona, a tenor de un contrato de aseguramiento marítimo, comportaba la conducción a nuestra ciudad condal de artículos procedentes de las Islas Canarias (doc. 32); así como el de mercaderías y siervos desde Cádiz o Andalucía al Archipiélago Canario, asimismo, con la consiguiente exclusión de los riesgos de muerte natural o la fuga de tales esclavos (doc. 33).

Esta clase de contratos vemos cómo en otros convenios se complementaba con la inclusión del transporte de oro y plata en moneda o en masa desde dicho puerto de Cádiz o región de Andalucía a las Islas Canarias, con el establecimiento de otra nueva cláusula preventiva del riesgo, o mejor dicho, la excepción relacionada con el caso de robo por parte de los tripulantes de las embarcaciones que transportasen aquellos preciosos metales (doc. 38, 41, 44, 45).

Comprobamos la frecuencia de envíos de cajas de azúcares y otros géneros desde el Archipiélago Canario a Cádiz, Puerto de Santa María o Andalucía (doc. 15, 21, 22, 25, 36), y a Sevilla (documento 26); o de mercancías, no especificadas, al puerto gaditano o a la región andaluza (doc. 18, 19, 28-30).

En una cláusula de un contrato de aseguramiento marítimo y mercantil se estipula un pacto de reaseguro parcial de mercancías, al propio tiempo que aparece registrada la notificación a los copartícipes aseguradores de la efectiva pérdida de siete cajas de azúcar y una jarra de miel, cargadas en la carabela del maestro Cristóbal Lobato, vecino de Palos (doc. 15 y 21). En otro contrato se consigna un requerimiento similar, debido a la presa hecha por franceses del navío de Cristóbal Besser, que conducía cinco cajas

⁵ *Ibidem*, p. 141.

⁶ *Ibidem*, p. 150.

de azúcar, de 50 arrobas de peso cada una, y 39 cueros cabrunos o *cuyros boquinés* (doc. 25).

Registremos el caso especial de aseguramiento del transporte de calderas y moldes de tierra para fabricar azúcares, y otros artículos, desde Puerto de Santa María, Cádiz, Sevilla, Sanlúcar de Barrameda o Andalucía (doc. 37).

El comercio de exportación de las Islas Canarias lo certifican además dos contratos de seguros marítimos del transporte de mercancías desde dicho Archipiélago a Cádiz o Andalucía (doc. 39, 42, 43) o a esta última región; mientras el de importación a dichas Islas comprendía el envío de vinos y otros géneros cargados en Cádiz o Andalucía (doc. 14) o de mercaderías desde Andalucía (documento 17), Cádiz o de esta última región (doc. 24, 31, 35).

El activo comercio ejercido en Valencia con motivo de la venta de esclavos canarios, en el período que ahora estudiamos, confirma la importancia de aquellas transacciones⁷; pero observamos que, a la inversa, el tráfico de importación de esclavos en las Islas Canarias tuvo asimismo su importancia, principalmente de negros y berberiscos.

Por último, el transporte por mar de mercancías y monedas desde las Islas Canarias o Cádiz o Andalucía dieron motivo a la formalización del correspondiente contrato de aseguramiento, en el que se excluye también el riesgo de robo de dicha moneda por parte de los tripulantes de la embarcación que la condujese (documento 23).

* * *

En resumen: el tráfico de mercancías de la isla de la Madera a Barcelona, costa de Cataluña, Valencia y Cádiz aparece principalmente caracterizado por la exportación de cajas de azúcar y géneros varios no especificados, y viceversa, de nuestros puertos peninsulares a aquel Archipiélago, de trigo candeal, mantas de lana, monedas y otra clase de mercancías.

⁷ Vicenta Cortés: *La conquista de las Islas Canarias a través de las ventas de esclavos en Valencia*. "Anuario de Estudios Atlánticos", Madrid-Las Palmas, I (1955), pp. 533-565.

Por lo que concierne al comercio marítimo de las Islas Canarias, el más importante fué el de la exportación de azúcares, esclavos, esclavas y otros géneros, mientras que, viceversa, el tráfico de importación comprendía el envío a dichas Islas de esclavos, vinos, moneda de oro y plata, calderas y moldes de tierra para fabricar azúcares, y otras mercancías.

DOCUMENTOS

NOTA.—La prolijidad de los documentos que a continuación se transcriben nos ha decidido a suprimir con frecuencia un gran número de cláusulas de estilo, siempre repetidas, indicándolo entonces con puntos suspensivos, las cuales fácilmente pueden completarse cotejándolas con los precedentemente publicados en toda su integridad. Los *etc.* que tantas veces ocurren los hemos respetado, ya que figuran en los originales.

A fin de abreviar y aligerar el texto de tales documentos, hemos suprimido la transcripción de los textos relativos a los aseguradores, cantidades aseguradas y primas satisfechas, para resumirlos y publicarlos a continuación de las notas de referencia del archivo del que se ha entresacado el correspondiente contrato.

1

Barcelona, 2 octubre 1495.

Seguro marítimo del transporte de azúcar de la isla de la Madera a Barcelona o costa de Cataluña.

Die veneris, II^a mensis octobris, anno a Nativitate Domini. M.CCCC. LXXXXV.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinations, sie feta per lo honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició, de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre (*en blanco*) caxes de sucres que pesen (*en blanco*) les quals lo honorable en Ferrando del Cossier, mercader, o altre qualsevol persona o personas, han carragades

o carragaran en la illa de la Madera, sus qualsevol fusta o fustas qui's vulle les patroneig, per portar dits sucres en Barçalona, o en qualsevol loch o lochs de la costa de Cathalunya, podent per lo camí en qualsevol loch o lochs trestaiar aquelles sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, e o descarragar en terra, e vendre e exaugar aquelles, e o commutar en qualsevol altres robes, havers e mercaderies en loch de aquelles venudes e exaugades e o commutades, e los mateixs sucres de que no's seria contractat per lo camí, tornar carragar sus altre o altres qualsevol fusta o fustas o sus les mateixes per portar en Barchinona e o en qualsevol loch o lochs de la costa de Cathalunya.

Entés emperò és expressament pactat, que del carragament e cost dels dits sucres e o de les vendes o exaugaments de aquells, o del procehit e o comutacions fahedores, e dels carragents e o trestajaments, hagen star los assaguradors devall scrits ab jurament del dit Miquel Font, fahedor en ànima de aquell o de aquells qui'ls haurien carragats, sens altres proves.

E comença lo risch e perill dels dits sucres, e de les dites altres mercaderies en loch de aquells per lo camí comutades, decontinent que foren o seran carragats e o carragades, e o trestaiats o trestaiades sus qualsevol fusta o fustes e o sus les mateixes, ço és, de tants e de tantes, quants e quantes ni hauria de carregats e o de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustes, fahents qualsevol girades, carragant o descarragant, e o trestaiant, o en altre manera, sia o sien junta o juntes en Barçalona, o en qualsevol loch o lochs de la costa de Cathalunya, e aquí totes les dites coses sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat, que si res se havia a pagar de la present seguratat, ço que Déu no vulle, que los asseguradors devall scrits ne hagen a respondre del tot al dit Miquel Font o a qui ell volrà.

Primo, lo honorable en Johan de Pugessola, mercader, dix haver rebud per .C. lliures: V. lliures de comptant C. lliures.

Testes, Jacobus Bertran, mercator, civis, et Iheronimus Lorens, scriptor, habitator Barchinone.

Item, en Rafel Font, mercader, dix haver rebud per .C. lliures, .V. sous de comptant C. lliures.

Testes predicti.

AHPB. (= Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona). Pedro Triter, leg. 8, lib. 5, seguros, años 1495-1496.

Cfr.: doc. 5.

Miquel Font.

Item per .I. seguretats de CC. lliures sobre sucres de la Medera fins en la costa de Cathalunya, ab qualsevol fustes, a .II. de octubre [1495] III. sous.

AHBP. Pedro Triter, leg. 7, lib. 2, cuentas de escrituras, años 1495-1497, f. 6. Con anterioridad se registra otro contrato similar:

Compte del honorable en Miquel Font, mercader.

Item per .I.^a seguretats de CCCL. lliures sobre sucres de la Medera en Barchinona, ab qualsevol fustes a .XXVII. de març [1495] V. sous.

Ibidem, f. 2.

2

Barcelona, 17 diciembre 1495.

Seguro marítimo del transporte de mercancías desde Valencia a la isla de la Madera.

Die jovis, XVII. mensis decembris, anno a Nativitate Domini .M.CCCC. LXXXXV.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi e en nom e per part de altres qualsevol persones havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, les quals los honorables en Pere Monet e o Ferrando del Cosser han carragades o carragaran en València, sus qualsevol fusta o fustas qui's vulla las patroneig, per portar dites coses, havers, bens e mercaderies en la illa de la Madera.

E és pactat expressament que dites robes per lo camí, a risch e perill dels dits assaguradors, se puxen una e moltes vegades per lo camí trestajar de les dites fusta o fustes en altres fusta o fustes e o ab les mateixes, e o descarragar en terra e après tornant carragar en la mateixa e o ab altres fusta o fustes, per portar a la dita illa de Madera.

E més és pactat, que del carragament de les dites coses e dels trestaiaments e o descarragaments e carregaments per lo camí, e de la quantitat, cost e o valor de aquelles e de la pèrdua de aquelles, si ço, que Déu no vulla, se seguia, sia cregut lo dit Miquel Font de son propi jurament.

E comença lo risch e perill de les dites coses, havers, bens e mercaderies, decontinent que aquelles foren o seran carragades sus les dita fusta o fustes, si e com algun dan o cas se seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustes, fahent qualsevol vies e girades, carregant e o descarragant e o trestaiant o en altre manera, sien juntas en la illa de la Madera, e aqui totes les dites coses, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat, que si res se havia a pagar de la present seguratat... ..

AHBP. Pedro Triter, leg. 8, lib. 5, seguros, años 1495-1496. Cantidad total asegurada 200 ducados de oro entre 3 aseguradores; los mercaderes Juan de Pugessola, Pedro Steva y Rafael Font, respectivamente, por 75, 25 y 100. La prima satisfecha al contado al 4 %.

Miquel Font.

Item, per una seguretad de C. ducats, de València a la Madera, ab qualsevol fustes o sobre qualsevol robes e mercaderies, a XVII. de decembre I. sou.

AHBP. Pedro Triter, leg. 7, lib. 2, cuentas de escrituras, años 1495-1497; f. 5. 17 diciembre 1495.

3

Barcelona, 22 diciembre 1495.

Seguro marítimo del transporte de azúcar de la Madera, desde Barcelona a Constantinopla o Pera.

Die martis, XXII. mensis decembris, anno a Nativitate Domini .M. CCCC.LXXXXX quinto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propri, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses devall scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre vint caxes plenes de sucre de la Medera, les quals lo dit Miquel Font deu fer carregar en la plage de la mar de Barçalona, sus la nau vulgarment dita d'en Pere Mora, de sant Feliu de Guixols, o altre qui's vulla la patroneig, per portar dites .XX. caxes de sucre en Contastinoble o en Pera.

Les quals .XX. caxes de sucre costen ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat (*en blanco*) lliures barchinonines.

E comença lo risch e perill de les dites .XX. caxes de sucre decontinent que seran carragades sus la dita nau, ço és, de tanta quantitat quanta ni hauria de carragade, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que la dita nau, fahent qualsevol vies e girades, carragant o descarragant o en altre manera, sia junta en Constantinoble o en Pera, e aquí totes les dites vint caxes de sucre sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és expressament pactat, que per lo camí, en qualsevol loch o lochs, les dites .XX. caxes de sucre, en tot o en part, se puschan descarragar en terra, e vendre e exaugar aquelles, e lo procehit e o altres robes, bens, e mercaderies en loch de les venudes e exaugades, e o los mateixes de que no's seria contractat, tornar carregar e o trestajar en mar sus la mateixa nau o sus altre qualsevol fusta o fustes, e los asseguradors devall scrits, correguen tostemps lo risch descarragant e tornant carragar aquells, e lo procehit e o qualsevol altres robes en loch dels venuts e exaugats, e trestaiant tantes vegades quantes ferse convendrà, fins sia o sien juntes en Contastinoble e o en Pera, e aquí totes les dites coses sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat, que si res se havia a pagar...

E més, que los assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

E més és pactat, que del carragament e cost, e trestajament e de les vendes e axaugaments per lo camí fahedors, e del procehit e o altres robes per lo camí carragades, sia cregut lo dit Miquel Font de son propri jurament.

AHPB. Pedro Triter, leg. 8, lib. 5, seguros, años 1495-1496. Cantidad total asegurada, 137 ½ ducados entre 4 aseguradores: los mercaderes Juan de Puggessola, 100; Rafael Oliver, Jaime Boleda y Pedro Steva, 12 y medio, asimismo cada uno, pagando al contado un 5% de prima.

4

Barcelona, 1 febrero 1496.

Seguro marítimo de transporte de trigo y otras mercancías de Jerez o Andalucía a la isla de la Madera.

Die lune, prima mensis febroarii, anno a Nativitate Domini .M.CCCC. L.XXXX. sexto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia

feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre (*en blanco*) cafissos de forment e o altres qualsevol robes, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals e lo dit forment, en Pere Benavent, mercader, e o qualsevol persona o personas han carragades e ho carragaran en Xeres e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusía, sus la fusta o caravera d'en Bernat Ortis, e o sus altre o altres qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dit forment e o altres robes, havers e mercaderies en la illa de la Madera.

Lo qual forment e o altres robes, havers, bens e mercaderies costan ab les messions e spatxaments e cost de la seguratat (*en blanco*) lliures barchinonines.

E comença lo risch e perill del dit forment e de les dites coses, bens e mercaderies, decontinent que fou e foren, o serà e o seran carragat e o carragades sus la dita fusta d'en Bernat Ortis e o sus altre o altres qualsevol fusta o fustes, ço és, de tanta quanta quantitat, quanta ni hauria de carragada sus la dita fusta e o fustas, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que la dita e o altre o altres qualsevol fusta o fustes, fahents qualsevol vies e girades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en la illa de la Madera, e aquí tot lo dit forment e o altres robes, havers bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és expressament pactat, que del carragament del dit forment e o altres qualsevol robes e mercaderies, e de la quantitat de aquell e o de aquelles, e aximateix de la pèrdua e o dan de aquell e o de aquelles, si ço que Déu no vulla, si seguia o seria seguit, sia cregut lo dit Miquel Font de son propi jurament prestador en ànima del dit Pere Benavent, e o de aquell e o de aquells qui carragat ho hauran.

E més, és entés e declarat, que si res se havia a pagar...

E més, és entés e declarat, que los assaguradors no sien tenguts a detenció reyal e de universitat reyal de obediència del rey nostre senyor, que's seguís dels dits forments.

AHPB. Pedro Triter, leg. 8, lib. 5, seguros, años 1495-1496. Cantidad total asegurada 387 ducados y medio, entre 11 aseguradores: los mercaderes Juan de Pugessola y Pedro Juan de Ollers, por 50 cada uno; Rafael Oliver, Jaime Boleda, Pedro Steve, Rafael Font, Juan Ribes, por 25 cada uno; Guillem Ponggem, padre e hijo, por 25 y 50; el carpintero Juan Pereller, por 50; y el

campista Juan Nadal, por 37 1/2, con el pago al contado de las primas respectivas: 1 libra y 4 sueldos, por 50 ducados asegurados; 12 sueldos por 25 unidades de dicha moneda, y 18 sueldos por los 37 1/2 ducados.

Compte del honorable en Miquel Font, mercader.

Item, per una seguratat de .CCC.LXXXVII. ducats e mig d'or, de Xares e Andalusia, ab fusta o caravera d'en Bernat Ortis, e o qualsevol fusta o fustas, per la illa de la Madera, lo primer de febrer [1496] VI. sous.

AHPB. Pedro Triter, leg. 7, lib. 2.º, cuentas de escrituras, años 1495-1497, f. 46.

5

Barcelona, 28 abril 1496.

Seguro marítimo de transporte de azúcar de la isla de la Madera a Valencia, Barcelona o costa de Cataluña indistintamente. Denuncia de un contrato anterior.

Die jovis, XXVIII. mensis aprilis, anno a Nativitate Domini .M.CCCC. L.XXXX. sexto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses devall scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre (*en blanco*) caxes de sucre que pesen (*en blanco*), les quals lo honorable Ferrando del Cosser, mercader e o qualsevol altre persona o personas, han carragades o carragaran en la illa de la Madera, sus qualsevol fusta o fustes, qui's vulla las patroneig, per portar dites caxes de sucres en València e o en Barçalona e o en qualsevol loch o lochs de la costa de Cathalunya, podent per lo camí, en qualsevol loch o lochs, trestaiar aquelles sus qualsevol fusta o fustas qui's vulla les patroneig, e o descarragar en terra, e vendre e exaugar aquelles, e o conmutar en qualsevol altres robes, havers, bens e mercaderies, e lo procehit de aquelles que serien venudes e exaugades e o altres bens e mercaderies en loch de aquelles que serien venudes e exaugades e o conmutades, e o los mateixos sucres de que no's seria contractat per lo camí, tornar carragar sus altre o altres qualsevol fusta o fustes e o sus les mateixes, per portar en València e o en Barçalona e o en qualsevol loch o lochs de la costa de Cathalunya.

Entés emperò és expressament pactat, que del carragament e cost dels dits sucres e o de les vendes e o exaugaments...

E comença lo risch e perill dels dits sucres e de les altres mercaderies en loch de aquells per lo camí conmutades...

E dura après tostemp, fins a tant que les dites fusta o fustes, fahent o fahents qualsevol vies e girades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e com sien junta e o juntas en València e o en Barçolona, e o en qualsevol loch o lochs de la costa de Cathalunya, e aquí totes les dites coses e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

E és cert que en poder del notari de la present seguratat, a dos del mes de octubre any mil CCCC. noranta sinch, lo dit Miquel Font, en los dits nom o noms, s'és fet assagurar en semblant forma e manera de la present, fins en quantitat de .CC., lo risch de la qual seguratat encara no és finit. E per tant se ha de primer de finir lo dit risch de la dita primera seguratat. E complit lo dit risch, los assaguradors de la present, començan decontinent correr lo risch de la present en la forma demunt dita.

E més és entés e declarat, que si res se havia a pagar...

AHPB. Pedro Triter, leg. 8, lib. 5, seguros, años 1495-1496. Cantidad total asegurada 500 ducados de oro entre 9 aseguradores: los mercaderes Juan de Pugessola, Salvador Bertrán y Rafael Font, representado por su hermano el mercader Miquel Font, 100 ducados cada uno; el carpintero Juan Pereller, 50; el mercader Rafael Oliver y Guillermo Ponggem, mayor, 37 1/2 cada uno; Jaime Boleda, Guillermo Ponggem, menor, y Pedro Antoni, 25 cada uno. La prima satisfecha al contado al 5 %.

Cfr. docs. 1, 6.

6

Barcelona, 31 mayo 1496.

Seguro marítimo del transporte de azúcar de la isla de la Madera a Cádiz, Valencia o Barcelona indistintamente. Denuncia de otro contrato anterior. Notas de restitución del precio y cancelación del contrato.

Die martis, XXXI. mensis madii, anno a Nativitate Domini M.CCCC. L.XXXX. sexto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçolona, en nom seu propi, e en nom e per part de altres qualsevols personas havents part o interés en les coses devall scrites, de rathihabició de les

quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre (*en blanco*) caxes de sucres, que pesen (*en blanco*), los quals sucres lo honorable en Ferrando del Cossier, mercader o qualsevol persona o personas han carragats o carragaran en la illa de la Madera, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dites caxes de sucre en Cáliz e o en València e o en Barçalona.

Entès emperò és pactat, que del carragament e cost dels dits sucres e de la quantitat de aquells, hagen star los assaguradors devall scrits al jurament del dit Miquel Font...

E comença lo risch o perill dels dits sucres, decontinent que foren o seran carragats sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles, quanta ni hauria de carragada, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustes, fahent qualsevol vies e girades, carragant o descarragant, o en altra manera, sia junta e o juntas en Cáliz, e o en València, e o en Barchinona, e aquí totes les dites caxes de sucres sien descarragades en terra a bon salvament.

Entès emperò és pactat, que per lo camí, en qualsevol loch o lochs, les dites caxes de sucres, en tot o en part, se pusquen descarragar en terra e vendre e exaugar aquelles, e o conmutar en altres robes e mercaderies, e lo procehit de les exaugades e o les conmutades, e o les mateixes de que nos seria contractat, tornar carragar sus qualsevol fusta o fustas e o sus les mateixes.

E los assaguradors per lo semblant correguen lo mateix risch en la forma demunt dita.

E més és expressament pactat, que si dites caxes de sucre, o part de aquelles, seran consignades per altres loch o lochs ultra o més enllà de Barçalona, que los assaguradors devall scrits hagen a córrer lo risch de aquelles que, ultra o més enllà de Barçalona, serien consignades fins a Barchinona tant solament. E que junta o juntas que sien dites fusta o fustas en Barçalona, e surt que hagen en la plage de la mar de Barchinona, passades .XXIII. horas après de haver surt en Barchinona, dits assaguradors sien fora de risch.

E aço sia entès tant solament per les caxes del dit sucre, que seran consignades ultra o més enllà de Barçalona, en qualsevol altres loch o lochs, e no per aquelles que specificadament vendrien consignades per Barchinona.

E més és entès e declarat, que los assaguradors devall scrits no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

E més és declarat que si més se havia a pagar...

E és cert que ab altre seguratat posade en poder del notari de la present, a .XXVIII. de abril pus prop passat, lo dit Miquel Font s'és fet assagurar fins en cinch cents ducats d'or, la qual seguratat és primera en risch per la present. E per ço finit lo risch de la dita seguratat, los assaguradors de la present entren en risch per la present.

AHPB. Pedro Triter, leg. 14, lib. 6.º, seguros, años 1496-1497. Cantidad total asegurada 525 libras, entre 13. aseguradores: los mercaderes Juan de Pugessola, 100; Pedro Juan de Ollers, Pedro Steva, Guillermo Ponçgem, mayor, y Salvador Bertrán, y el carpintero Juan Pereller, 50 cada uno; los mercaderes Antonio Ça Franquesa, Juan de Trillo, Jerónimo Martí, Jaime Porta, Gaspar Ros, Juan Ginebrosa y Rafael Oliver, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 6 %.

Cfr. doc. 5.

Compte del honorable en Miquel Font, mercader.

Item, per .I.ª seguretad de .DXXV. lliures, de la illa de la Madera en València e o Barchinona, ab qualsevol fusta o fustes, a .XXXI. de maig [1497] VIII. sous.

AHPB. Pedro Triter, leg. 7, lib. 2.º, cuentas de escrituras, años 1495-1497, f. 46.

7

Barcelona, 18 junio 1496.

Seguro marítimo del transporte de esclavos, esclavas, azúcar y mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o a Santa María del Puerto.

Die sabati, XVIII. mensis junii, anno a Nativitate Domini M.CCCC. LXXXX. sexto.

Semblant seguretad de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom e per part del honorable en Nicholau Angelats, mercader, habitant en la Andalusia, e de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició del qual e de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre (*en blanco*) sclaus e (*en blanco*) slaves, e o (*en blanco*) sucres, e o altres, sus qualsevol fusta o fustas qui's vulla les patroneig, los quals sclaus, slaves, e o sucres, e o altres qualsevol robes, bens e mercaderies, qualsevol persona

o personas, han carragats o carragaran en qualsevol loch o lochs de les illes de Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, e ço per portar en Cális e o en Santa Maria del Poerto.

Los quals sclaus, esclaves e o sucres e o altres qualsevol robes, bens e mercaderies costen ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat (*en blanco*) lliures barchinonines.

E comença lo risch e perill dels dits sclaus, esclaves, e o sucres, e o altres robes, bens e mercaderies, decontinent e axi com foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent qualsevol vies e girades, carragant o descarragant, o en altre manera, sian junta e o juntes en Cális o en Santa Maria del Poerto, e aquí tots los dits sclaus, esclaves, e o sucres, e o altres robes, havers, bens e mercaderies, sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat, que los assaguradors devall scrits, no sien tenguts a mort natural dels sclaus e esclaves, ne a fuyta de aquells o de aquelles.

E més és declarat, que si res se havia a pagar de la present seguratat, ço que Déu no vulla, que los assaguradors devall scrits, ne hagen a respondre del tot al dit Miquel Font o a qui ell volrà, ne a messions de manifest fet ni fahedor.

AHPB. Pedro Triter, leg. 14, lib. 6.º, seguros, años 1496-1497. Cantidad total asegurada 300 ducados de oro, entre 11 aseguradores: los mercaderes Joan de Pugessola, 50 ducados; Guillermo Ponggem, mayor, Jaime Boleda, Rafael Oliver, Juan Ginebrosa, Rafael Font, Pedro Steva, Miguel Font y Pedro Juan de Ollers; el carpintero Juan Pereller y el cambista Juan Nadal, cada uno de ellos 25 unidades de dicha moneda. Las primas satisfechas al contado al 4 %.

Compte del honorable en Miquel Font, mercader.

Item, per una seguretad de .CCC. lliures (*sic*) de les illes de Canària en Cális e o al Poerto, ab qualsevol fustes, a .XVIII. de juny [1496] ... IIII. sous VI.

AHPB. Pedro Triter, leg. 7, lib. 2.º, cuentas de escrituras, años 1495-1497, f. 46.

8

Barcelona, 20 junio 1496.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de la isla de la Madera a Andalucía y desde aquí a Barcelona. Denuncia de otro contrato anterior.

Die lune, XX^a mensis junii, anno a Nativitate Domini .M.CCCC.L. XXXX. sexto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per los honorables mossèn Nicholau [Angelats] e Pere Viastrosa, mercaders, ciutadans de Barçalona, en nom llur propi e en nom e per part de altres qualsevol persones havents part o interès en les coses devall scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals Ferrando del Cosser, e o altre o altres qualsevol persona o personas, han carragades o carragaran en la illa de la Madera, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en qualsevol loch o lochs de la Andalosia, e de la Andalosia en Barçalona, trestaiant aquelles en mar de les dites fusta o fustes, ab la qual o les quals hi seran portades sens altra o altres qualsevol fusta o fustes, o descarragant aquelles en la Andalosia en terra, e après tornant aquellés carragar sus qualsevol fusta o fustas e o sus les mateixes, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en Barchinona.

E costen les dites coses, havers, bens e mercaderies, ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat (*en blanco*) lliures barchinonines.

E comença lo risch e perill de les dites coses, havers, bens e mercaderies, decontinent e axi com foren o seran carragades en la illa de la Madera, sus qualsevol fusta o fustas...

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahents qualsevol vies e girades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia junta e o juntas en qualsevol loch o lochs de la Andalosia, e aquí stant e trestaiant dites robes, havers, bens e mercaderies de les dites fusta o fustas en altre o en altres qualsevol fusta o fustas, e o descarragant aquelles en terra, e après tornant aquelles a carragar sus altre o altres fusta o fustes, continua lo dit risch decontinent que dites robes, havers, bens e mercaderies seran trestajades en mar, e o de terra carragadas sus altre o altres qualsevol fusta o fustes e o sus les mateixes, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahents

qualsevol vies e girades, carragant e o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en Barchinona, e aquí totes les dites coses, robes, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat que per quant los dits mossèn Nicholau e Pere Viastrosa, ab un[a] altre seguratat per ells posade, en poder del notari devall scrit, a .VIII. de març, se són fets assagurar .CL. lliures de la Andalusia en Barchinona, que si ultra les robes e mercaderies de la Madera en la Andalusia se carragaran altres robes e mercaderies per Barchinona, que lo risch de les altres robes e mercaderies és de la dita seguretat de .VIII. de març e no és comprés ab la present.

E més és entés e declarat, que si res se havia a pagar de la present seguratat, ço que Déu no vulla, que los assaguradors devall scrits ne hagen a respondre del tot als dits mossèn Nicholau e Pere Viastrosa o a qui ells volran.

Primo, lo honorable en Rafel Oliver, mercader, dix haver rebud per dotze ducats e mig d'or: devuyt sous de comptants XII. ducats e mig d'or.

Item, en Johan Gual, mercader, dix haver rebud per .XII. ducats e mig d'or: XVIII. sous de comptants XII. ducats e mig d'or.

Testes firmavint omnium predictorum sunt: venerabiles Philipus Tapias et Franciscus Font, mercatores, cives Barchinone.

AHPB. Pedro Triter, leg. 14, lib. 6.º, seguros, años 1496-1497.

9

Barcelona, 24 diciembre 1496.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de Valencia a la isla de la Madera. Nota de cancelación.

Die sabbati, XXIII^a mensis decembris, anno a Nativitate Domini M. CCCC.LXXXX. sexto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom seu propri e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses devall scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, les

quals lo honorable en Pere Monet, mercader o altre per ell, ha carragades o carragarà en València, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en la illa de la Madera, trestajant aquelles en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, de les dites fusta o fustes ahont son o seran carragades sus altre e o altres qualsevol fusta o fustes, e o descarregant aquelles en dit loch o lochs de la Andalusia, e après tornant aquelles carregar sus altre o altres fusta o fustes, per portar aquelles a la dita illa de la Madera.

Les quals robes, havers, bens e mercaderies, costen ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat (*en blanco*) lliures barchinonines.

E comença lo risch e perill de les dites robes, havers, bens e mercaderies, decontinent que aquelles foren o seran carragades en València, sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent qualsevol vias e girades, carragant o descarragant, e o trestaiant e o tornant carraguar en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, segons damunt és [dit], sien junta e o juntes en la illa de la Madera, e aquí totes les dites coses, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat, que si res se havia a pagar...

E més és declarat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

E més és pactat, que dels trestajaments de les dites coses, lo dit Miquel Font sia cregut de son propri jurament.

Es emperò pactat, que si dites coses assagurades se descarragaran en Cális o en la Andalusia, e no eran carragades per la Madera, e restaran en Cális e o en la Andalusia, que los assaguradors hagen a restituhir dos per cent dels que han rebud de la present seguratat.

Huiusmodi securitas supra posita per dictum Michaellem Font, fuit cancellata de voluntate parcium, eo quare dicti assecutores ex pacto in pede ipsius aposito, restituerunt ex precii dicte securitatis duo pro centenario honorabilibus Francisco Maymo, domicello, et Petro Oliver, mercatore, civibus Barchinone.

AHPB. Pedro Triter, leg. 14, lib. 6.º, seguros, años 1496-1497. Cantidad total asegurada 150 ducados de oro, entre 6 aseguradores: los mercaderes Juan de Pugessola, Rafael Font, Jaime Carmau y el carpintero Joan Pereller, 25

ducados cada uno, e idéntica cantidad, a 10 de enero de 1497, los mercaderes Pedro Steva y Guillermo Ponggem, mayor. Las primas satisfechas al contado: una libra y 10 sueldos por 25 ducados.

Véase otra nota de comercio con la isla de la Madera:

Compte del honorable en Miquel Font, mercader.

Item, per .I.^a seguretad de .CC. lliures, de València a la Madera, ab qualsevol fusta o fustes, a .XXIII. de novembre [1497] ... III. sous.

AHPB. Pedro Triter, leg. 7, lib. 2.ª, cuentas de escrituras, años 1495-1497, f. 77 v. Véase el contrato: AHPB. Pedro Triter, leg. 10, lib. 8.ª, seguros, años 1497-1498: 23 noviembre 1497. Cantidad total asegurada 200 libras entre 5 aseguradores: los mercaderes Juan de Pugessola, Gaspar Ros y Juan Palaudaries, 50 cada uno, y Jaime Carrau y Jaime Boleda, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 5 %.

10

Barcelona, 16 marzo 1498.

Seguro marítimo del transporte de mantas de lana de Barcelona a la isla de la Madera.

Dicta die [16 marzo 1498].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre (*en blanco*) bales en que ha (*en blanco*) flaçades cardades de lana blanques de diverses sorts, les quals lo dit Miquel Font ha carragades en la plage de la mar de Barçalona, sus lo barcho de Christòfol Gotteris, o altre qui's vulla lo patroneig, per portar aquelles en qualsevol loch o lochs de la illa de la Madera.

Les quals flaçades costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat (*en blanco*) lliures barchinonines.

E comença lo risch e perill de les dites flaçades, decontinent e axi com foren carragades sus lo dit barcho si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que lo dit barcho, fahent son bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí e fahent qualsevol

vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant o en altre manera, sia junt en qualsevol loch o lochs de la dita illa de la Madera e aquí totes les dites flaçades sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és expressament pactat, que dites flaçades per lo camí se pusquen en tot o en part descarragar en terra, e après tornar carragar sus lo mateix barcho e o sus altre o altres qualsevol fusta o fustes, e o en mar, per lo camí, conmutar e trasteiar del dit barcho en altre o altres qualsevol fusta o fustas, e los dits assaguradors carreguen lo mateix risch, axí com si mutació o tresteig algú no s'en fehia o seria stat fet de dites flaçades o part de aquelles.

E més és pactat, que si dites flaçades seran descarragades en Cális, e romandran en Cális e no eren portades en la dita illa de la Madera, que los assaguradors devall scrits hagen a restituir al dit Miquel Font dels preus que rebuts hauran de la present seguratat, a raó de dos per cent.

E més és declarat que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que del trestaiament de dites flaçades sia cregut lo dit Miquel Font de son propi jurament, per ell prestador en ànima del qui tal trestaiament hauria fet.

Primo, lo honorable en Johan de Pugessola, mercader, dix haver rebud per .L. ducats d'or: III. ducats de comptants. L. ducats.

Testes Jacobus Fortuny, mercator, et Anthonius Botey, candelarius cere, cives Barchinone.

AHPE. Pedro Triter, leg. 10, lib. 8.º, seguros, años 1497-1498.

11

Barcelona, 10 abril 1500.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de Valencia a la isla de la Madera; y azúcares de dicha isla a Valencia o Barcelona. Condiciones para el trasiego de mercancías en Cádiz o Andalucía, en mar y tierra y su ulterior traslado a las Islas Canarias.

Die veneris, X^a mensis aprilis, anno a Nativitate Domini M. quingentesimo.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, entrada ab exida, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi e en nom e per part de altres qualsevols personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qual-

sevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, les quals Johan de Perandreu e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en València, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dites coses e mercaderies en la illa de la Madera.

Les quals coses e mercaderies costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguretat (*en blanco*) lliures barchinonines.

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites coses e mercaderies, se hage star al simple jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima o en ànimes de aquell o de aquells qui les ha o haurà carregadas, totes excepcions repellides, sens haverne a donar o amostrear altres proves.

E comença lo risch e perill de les dites coses e mercaderies, decontinent que aquelles foren o seran carragades en València sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carregades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anants, stants e navagant en camí o fora camí, e fahents qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant o en altra manera, sia e o sien junta o juntes en la illa de la Madera, e aquí totes les dites coses e mercaderies sien descarregades en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat, que si en Cális, e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, dites robes e mercaderies se trestairan en mar e o se descarregaran en terra, e après s'en tornaran carragar sus qualsevol fusta o per portar en la illa de la Canària, que descarregantse aquelles en terra, e après tornantlas carragar, e o trestaiantlas en la mar sus altre fusta o fustas, los asseguradors devall scríts sien en risch e corre-guen aquell ab les fusta o fustes ahon seran carragades e o trestaiades fins en la illa de la Madera, en la forma que'l correrian si mutació o tresteig algú no s'i seguia.

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és declarat, que los dits asseguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

E sobre sucres e o altres qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals en la illa de la Madera son o seran carragades per qualsevol persona o personas, sus qualsevol fusta o fustes qui's vulla les patroneig, per portar dites coses e mercaderies en València o en Barchinona.

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments dels dits sucres e o

altres robes e mercaderies, e de les quantitats de aquelles, se hage star al jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima o en ànimes de aquell o aquelles qui les ha o hauran carragades, sens haverne a donar o a mostrar altres proves, totes excepcions repellides.

E comença lo risch e perill dels dits sucres e o altres qualsevol robes e mercaderies, decontinent que foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas...

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sian junta e o juntas en València e o en Barcelona, e aquí tots los dites sucres e o altres robes e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Ès emperò pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits asseguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

AHPB. Pedro Triter, leg. 13, lib. 11.º, seguros, años 1499-1500. Cantidad total asegurada 200 ducados de oro, entre 7 aseguradores: los mercaderes Juan de Pugessola, Guillermo Ponggem, Juan Gerona, Franci Spano, Pedro Mathali, Juan Palaudaries, 25 ducados cada uno, y Salvador Bertrán, 50. Las primas satisfechas al contado, una libra y 10 sueldos por 25 ducados y 3 libras por 50 ducados.

12

Barcelona, 10 abril 1500.

Seguro marítimo de transporte de moneda de Andalucía a la isla de la Madera y azúcar desde dicha isla a Valencia o Barcelona.

Die veneris, Xº mensis aprilis, anno a Nativitate Domini M. quingentesimo.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, entrada ab exida, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom seu propri, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part e interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre moneda, la qual Ferrando del Cossier, ha carragada ho carragarà en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dita moneda en la illa de la Madera.

Ès emperò pactat que, del carragament de la dita moneda e de la quantitat e qualitat de aquella, se hage star al simple jurament del dit

Miquel Font, per ell prestador, en ànima del dit Ferrando del Cosser...

E de exida de la Madera, sobre sucres, los quals lo dit Ferrando del Cosser o altre qualsevol persona o personas per ell ha carragats o carragarà en la illa de la Madera sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dits sucres en València o en Barchinona.

Ès emperò pactat, que dels costs dels dits sucres e de la quantitat e calitat de aquell e dels carregaments, per lo semblant se haze star al simple jurament del dit Miquel Font, per ell, en ànima del dit Ferrando del Cosser o de aquell o aquells qui l'hauran carragat, prestador, seas altres proves, totes excepcions repel·lides.

E comença lo risch e perill de la dita moneda, de entrade, de continent que aquella fou o serà carragade en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, sus qualsevol fusta o fustes, ço és, de tanta quantitat de aquella quanta ni hauria de carragada, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia juncta o junctes en la illa de la Madera, e aqui tota la moneda sia descarragade en terra a bon salvament.

Entés emperò és expressament pactat, que si serà cas que la dita moneda se carragàs per qualsevol loch o lochs del regno de Portugal e de les dites fusta o fustes ab que és o serò carragada per Portugal, arribades que hi seran en Portugal dita moneda, se trastaiarà ó's mudarà en altres fusta o fustes qui's vulla las patroneig, per portar en la illa de la Madera, que los asseguradors devall scrits, correguen lo dit risch fins en Portugal, e de Portugal descarregant dita moneda, e après tornant carragar e o trestaiant aquella en altres fusta o fustes, ab aquelles correguen lo mateix risch fins a la dita illa de la Madera, e fins sia descarragada dita moneda en terra a bon salvament.

Ès emperò pactat, que los asseguradors devall scrits no sien tenguts a furt de la dita moneda, que's fehés per la gent de la fusta o fustes ahon seria carragade e trestajade.

E dels dits sucres, de exida, comença lo risch e perill dels dits sucres decontinent que en la illa de la Madera seran carragats sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat dels dits sucres quanta ni hauria de carragats, si e com algun dan o cas se seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustes, fahent o fahents llur bon viatge, anants, stants e navegants en camí o fora camí, e fahents qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o

descarragant, o en altre manera, sia o sien juncta o junctes en València e o en Barçolona, e aquí tots los dits sucres sien descarragats en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

AHPB. Pedro Triter, leg. 13, lib. 11.º, seguros, años 1499-1500. Cantidad total asegurada 985 ducados de oro, entre 12 copartícipes aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 200; Juan Gerona, Franci Spano, Pedro Mathali y Juan Palaudaries, 100 cada uno; el mismo Franci Spano, 60; Juan de Puggessola, Guillermo Ponggem, Carlos Pons, y los mismos Juan Gerona, en dos partidas, Pedro Mathali y Juan Palaudaries, 50 cada uno, y Juan Totesaus, representado por su hijo el cambista Juan Totesaus, 25, cantidades suscritas en las fechas de 10, 11 y 15 del mismo mes y año. Las primas satisfechas al contado a proporción de los tipos de las cantidades aseguradas: 12 y 6 libras por 200 y 100 ducados; 3 libras y 12 sueldos por 60; 3 libras por 50, y una libra por 25.

13

Barcelona, 30 abril 1501.

Seguro marítimo del transporte de mercancías y esclavos de las Islas Canarias a Valencia o Barcelona. Nota de requerimiento.

Die veneris, XXXª mensis aprilis, anno a Nativitate Domini Mº.D. primo.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi e en nom per part de altres qualsevol persones havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, e o testes, les quals coses lo honorable en Gabriel Soquerrats, mercader cathalà, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en qualsevol loch o lochs de les Illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dites coses e mercaderies en València e o en Barçolona.

Totes les quals coses e mercaderies o testes, costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat (*en blanco*) lliures barchinonines.

Ès emperò pactat, que dels sots e carragaments de les dites robes

e mercaderies se haze star al propri jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas del dit Gabriel Soquerrats o de aquell o aquells qui les ha o han o haura o hauran comprades o carragades...

E comença lo risch e perill de les dites coses e mercaderies e o testes, decontinent que foren o seran carragades en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles, e de les dites testes, quanta ni hauria de carragades si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anants, stants e navagants en camí o fora camí, e fahent qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en València e o en Barchinona, e aquí totes les dites coses e mercaderies e o testes sien descarragades en terra a bon salvament.

Ès emperò pactat, que si en Cális, de les dites robes e mercaderies e o testes, se'n descarragaran totes o part en terra, que aquelles, après de ésser descarragades en terra en Cális, se puxen vendre e exaugar e comerciar. E de les comerciades, los assaguradors davall scrits, per les descarragades o comerciades hagen gonyats dels preus que rebuds hauran a raó de dos per cent, e en tal cas, per les comerciades en Cális hagen restituhir al dit Miquel Font la resta que de més haurian rebud.

E si les dites coses e mercaderies descarragades que seran en Cális, no's comerciaran o s'exaugaran en Cális, que aquelles se puschan carregar en Cális en qualsevol fusta o fustes qui's vulla les patroneig, per seguir dit viatge de València e o de Barchinona.

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch descarragant aquellas en Cális en terra, e après tornantles carragar sus qualsevol fusta o fustes en la forma demunt dita, fins dites fusta o fustas sia e o sien juntas en València e o en Barchinona, e aquí totes les dites coses e mercaderies e o testes, sien descarragades en terra a bon salvament.

E més és pactat, que dels descarragaments fahedors en Cális e dels comercis e carragaments fahedors en Cális de les coses que no serien en Cális comerciades, se haze star al propri jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui les hauran descarragades, comerciades o tornades carragar en Cális...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a mort divinal ne a fuyta de les dites testes.

E més és pactat, que si, ço que Déu no vulla, dan o cas se seguia en les dites coses, que lo dit Miquel Font o lo qui per ell hi serà, s'en puixa entremetre a recobrar aquelles, axí per via de reschat com de justícia e ferhi qualsevol despeses, axí com vol lo patró de les segurats marítimes e mercantívols. E recobrades aquelles les puga carragar sus qualsevol fusta o fustes per seguir dit viatge. E los asseguradors devall scrits correguen lo mateix risch en la forma dessus dita.

Di vendres, a tres de setembre, any dit mil D. e hu, en Raphel Font, mercader, en nom e per part del dit Miquel Font, germà seu, intima als dits asseguradors, com lo risch de la dita seguretata, és sols per Cális. E per tant los dits asseguradors han restituhit, en virtut del pacte aposat en dita seguretata, dos per cent al dit Rafael Font, en nom e per part del dit Miquel Font, de comptants.

E per lo que ha ésser aportat en Cális, son en risch per Cális e no més avant, dits asseguradors.

AHPB. Pedro Triter, leg. 13, lib. 13.º, seguros, años 1501-1502. Cantidad total asegurada 475 ducados de oro, entre 8 coparticipes aseguradores: los mercaderes Francisco Spano y Juan Palaudaries, 100 ducados cada uno; Guillermo Ponggem, Joan Gerona, Pedro Steva, Carlos Pons y Pedro Mathali, 50 cada uno, y Juan de Pugessola, 25. Las primas satisfechas al contado fueron, respectivamente, 4 libras y 16 sueldos, 2 libras y 8 sueldos y una libra y 4 sueldos, por 100, 50 y 25 ducados de oro.

14

Barcelona, 12 noviembre 1501.

Seguro marítimo del transporte de vinos u otras mercaderías de Cádiz o Andalucía a las Islas Canarias.

Die veneris, XII^a mensis novembris, anno a Nativitate Domini .M.D. primo.

Semblant seguretata de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honrat en Raphel Font, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom e per part del honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu, e de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre vins e o qualsevol altres robes, bens, havers e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, los quals

e les quals los honrats en Pere Benavent e o Berenguer de Ralfes, mercaders, o altre e o altres per ells o per la hu d'ells, ha e ho han carragades o carragaran en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, fins en Gibraltar inclusivament, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dits vins e o altres robes, bens, havers e mercaderies, en qualsevol loch o lochs de la Canària.

Totes les quals coses e vins costan ab les messions e spetxaments e costs de la seguratat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments dels dits vins o de les altres coses, bens, havers e mercaderies, se hage star al propi jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas dels dits Pere Benavent e o Berenguer de Ralfes, e o de aquell e o de aquells qui aquells dits vins e o altres robes, bens, havers e mercaderies, han o hauran comprades o carragades...

E comença lo risch e perill dels dits vins e o de les altres robes, bens, havers e mercaderies, decontinent que aquells e o aquelles foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustes, ço és, de tanta quantitat de aquell o de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant o en altre manera, sia e o sien junta e o juntas, en qualsevol loch o lochs de la Canària, e aquí tots los dits vins e o altres robes, havers, bens e mercaderies sien descarragades o descarregats en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

E més és pactat, que el cas que dan o cas se seguís en les dites coses, vins, bens e mercaderies, que lo dit Pere Benavent e lo dit Berenguer de Ralfes o qualsevol persona o personas qui per ells e o per qualsevol d'ells hi serà, s'en puscha entremetre, e haver e recobrar aquelles, axí per via de reschat, com de justicia, e fer hi qualsevol despeses, axí com vol lo patró de les seguratats marítimes e mercantívols. E recobrades aquelles los puscha fer carragar sus qualsevol fusta o fustes per seguir dit viatge.

E los asseguradors devall scrits correguen lo mateix risch carragant e après de ésser carragades ab qualsevol fusta o fustes en la forma sus dita.

E més és pactat, que los assaguradors devall scrits, no sien tenguts aves (?) del dit vi que's fahés o's seguís per falta de mala stiba.

AHPB. Pedro Triter, leg. 13, lib. 13, seguros, años 1501-1502. Cantidad total asegurada 375 ducados de oro, entre 8 aseguradores: los mercaderes Guillermo Ponggem, Juan Gerona, Carlos Pons, Pedro Steva, Gaspar Ros y Juan de Pugessola y el bordador Miguel Sadorni, 50 cada uno; y Juan Totesaus, cambista, representante autorizado del calderero Juan Totesaus, 25; inscritos entre los días 12 y 19 del mismo año. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

Cfr. doc. 18.

15

Barcelona, 19 febrero 1502.

Seguro marítimo del transporte de azúcar y otras mercancías de las Islas Canarias a Cádiz, Santa María del Puerto o Andalucía. Nota de reaseguro y notificación a los aseguradores de la pérdida de las mercancías.

Die sabbati, XVIII^a mensis febroarii, anno a Nativitate Domini M.D. secundo.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorat mossèn Pedro de Susan, mercader, ciutadà de Barcelona, en nom seu propi e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses devall scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre (*en blanco*) caixes de sucres e o sobre altres qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals lo honorat Francisco de Carmona, mercader, vezino de Civilla e o altre e o altres qualsevol persona o personas, deu e o deuen fer carragar, axí en particular com en comú, de altres robes e mercaderies, en qualsevol loch o lochs de las illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dites caixes de sucres e o altres qualsevol robes e mercaderies, en Cális o en Santa Maria del Poerto o en qualsevol loch o lochs de la Andalosia.

Totes les quals coses e mercaderies e caixes de sucra costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

Es emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites coses e mercaderies e sucres, se hage star al propi jurament del dit Pedro de

Suzan, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui les hauran comprades e carragades...

E comença lo risch e perill de totes les dites caixes de sucres o de les altres qualsevol robes e mercaderies, decontinent que aquelles foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altra manera, sia junta e o juntas en Cális o en Santa Maria del Poerto, e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, e aquí totes les dites caxes de sucres e o en les altres robes, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Ès emperò pactat, que en cas que dan o cas algú se seguia en les dites caixes de sucres e o en les altres robes, havers, bens e mercaderies, que lo dit Pedro de Suzan e o altre e o altres qualsevol persona o personas qui per ell hi seran, s'en pusquen entremetre e haver e recobrar aquelles...

E los asseguradors devall scrits correguen lo mateix risch carragant e après de ésser carragades, sus qualsevol fusta o fustas, en la forma sobre dita.

E més és pactat, que si res se havia a pagar de la present seguratat, ço que Déu no vulla, que los assaguradors devall scrits ne hagen a respondre del tot al dit mossèn Pedro de Suzan o a Johan Martines, son gendre, o a qui la hu d'ells volrà.

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

.....
Rebé lo dit Pedro Suzan tres caxes de sucre.

Di marts, a .VIII. del mes de març, any dit M.D. e dos, lo dit Pere Steva, reassegura al dit Pedro de Suzan, les dites .XXV. lliures preses de risch en la predita seguratat per lo dit Joham Gerona, e's mies en loch del dit Johan Gerona, per les dites XXV lliures preses de risch per lo dit Johan Gerona, e s'és obligat per aquelles al dit Pedro de Suzan, en la forma que és obligat lo dit Johan Gerona, en e per la present seguratat. E confessa haver rebud del dit Pedro de Suzan deu sous de comptants.

Testes: discretus Johannes Mates, notarius, et Joannes Puigrodo, mercator, cives Barchinone.

Fou intimat als asseguradors, a dos de desembre any dit, com se eren

perdudes set caxes de sucre e .I^a gerra plena de mel, ab .I. caravera o navili de mestre Christófol Lobato, vezino de Palos.

AHPB. Pedro Triter, leg. 13, lib. 13, seguros, años 1501-1502. Cantidad total asegurada 350 libras, entre 11 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, Franci Spano y Gaspar Ros, 50 cada uno; Pedro Steva, Guillermo Ponggem, Jerónimo Martí, Joan Gerona, Rafael Oliver, el plateador Juan de Córdoba, el platero Rafael Comes y el cambista Juan Totesaus, como procurador del calderero Juan Totesaus, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

Cfr. doc. 21.

16

Barcelona, 9 mayo 1502.

Seguro marítimo de transporte de moneda de oro de Andalucía o Portugal a la isla de la Madera, y desde aquí azúcar a Barcelona o Valencia.

Die lune, VIII^a mensis madii, anno a Nativitate Domini M.D. secundo.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom seu propi e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre (*en blanco*) ducats d'or en or, los quals los honrats en Pere Benavent e Rafel Font, mercaders, o la hú d'ells e o altra o altres qualsevol persona o persones per ells o per la hú d'ells han e o ha carregades o carragaran en qualsevol loch o lochs de la Andalosia, o en qualsevol loch o lochs del regna de Portugal, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dits duchats d'or en qualsevol loch o lochs de la illa de Madera.

És emperò pactat, que del carragament de la dita moneda e de la quantitat e qualitat de aquella, se hage star al propi jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima del dit Pere Benavent o del dit Rafel Font, o de aquell o aquells qui dita moneda ha o han o haurà e hauran carragada...

E de exida de la Madera, sobre sucres e o altres qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, les quals Ferrando del Cosser, mercader, e o altre e o altres qualsevol persona o personas; ha e o han carragades o carragaran en qualsevol loch o lochs de la illa de la Madera, sus les mateixes fusta o fustas, e o sus altre e o altres qualsevol fusta o fustas qui's vulla les patroneig, per portar dits

sucres e o altres robes, havers, bens e mercaderies en València o en Barcelona.

E per lo semblant [és] pactat, que dels costs e carragaments dels dits sucres e o de les altres robes, havers e bens e mercaderies, se hage star al propi jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima del dit Ferrando del Cosser e o de aquell e o de aquells qui dits sucres e o altres robes e mercaderies haurian comprats e carragats, e comprades e carragades...

E comença lo risch e perill dels dits ducats d'or, d'entrada, decontinent que foren o seran carragats sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat dels dits ducats, quanta ni hauria de carragats, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, fahent qualsevol vies e girades soluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en qualsevol loch o lochs de la illa de la Madera, e aquí tots los dits ducats d'or sien descarragats en terra a bon salvament.

Entès emperò és pactat, que los dits assaguradors devall scrits, no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor, ne a furt, dels dits ducats d'or o de part de aquells, que's fahés o's seguís, per les gents de les dites fusta o fustas a hon son o seran carragats.

E de exida, de la Madera, comença lo risch e perill dels dits sucres e o de les altres robes e mercaderies, decontinent que aquells o aquelles son o seran carragats o carragades en qualsevol loch o lochs de la dita illa de la Madera, sus qualsevol fusta o fustes, e o sus les mateixes; de entrada, ço és, de tanta quantitat dels dits sucres e o de les altres coses e mercaderies, quanta ni haurà de carragades si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents lur bon viatge, anant, stant e navagant, en camí o fera camí, e fahent qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta o juntes en València e o en Barchinona, e aquí tots los dits sucres e o altres robes, havers, bens e mercaderies sien descarragats o descarragades en terra a bon salvament.

Entès emperò és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

E més és pactat, que en cas que axi de entrada en los dits ducats, e de exida en los dits sucres e o en les altres robes e mercaderies, dan o

cas algú si seguia, en tot o en part, que lo dit Miquel e lo dit Pere Benavent e Rafel Font o qualsevol d'ells o altre qualsevol persona o personas qui per ells o per qualsevol d'ells, hi serà o hi seran, se'n puschan o pugue entremetre o recobrar e haverho, axi per via de reschat, com de justicia, e ferhi qualsevol despeses, axí com vol lo patró de les seguratats marítimes e mercantívols; e recobrades aquelles, les puschan fer carragar sus qualsevol fusta o fustas qui's vulla les patroneig, per seguir dit viatge, axi de entrada com de exida.

E los assaguradors devall scrits correguen lo mateix risch carragant aquelles, e aprés de ésser carragades ab les dites fusta o fustas en la forma sobredita.

AHPB. Pedro Triter, leg. 13, lib. 13.º, seguros, años 1501-1502. Cantidad total asegurada 2.050 ducados de oro, entre 25 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 300; Gaspar Ros, Pedro Steva, Narciso Nicolás Croanyes y Juan Palaudaries, 150 cada uno; Carlos Pons, Franci Spano, Guillermo Ponggem, Pedro Saguer, el bordador Miguel Sadorni y el platero Rafael Comes, 100 cada uno; el plateador Juan de Córdoba, los mercaderes Juan Ginebrosa, Jerónimo Martí, Jaime Boleda, Pedro Steva y Gaspar Ros y el bordador Miguel Sadorni y el cambista Juan Totesaus, 50 cada uno, y los mercaderes Juan Salvador, dos veces, Carlos Pons, el bordador Miguel Sadorni, el platero Rafael Comes y el cambista Juan Totesaus, 25 ducados cada uno. Observamos cómo algunos aseguradores aparecen inscritos dos veces en diferentes cantidades en los días 9, 10 y 14 del mismo mes y año. Las primas satisfechas lo fueron al 4 %, pagadas al contado o giradas en la Tabla de Cambio de Juan Totesaus.

Cfr. doc. 20.

17

Barcelona, 6 junio 1502.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de Andalucía a las Islas Canarias.

Die lune, sexta mensis junii, anno a Nativitate Domini .M.D. secundo. Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom seu propri e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes,

havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals lo honorable en Pere Benavent, mercader, e o altres qualsevol persona o personas, per ell o per [la hu d'ells], ha e o han carragades o carragan, en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, sus lo barcho de Anthon de Grageda e o altre, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en qualsevol loch o lochs de la Canària.

Les quals coses e mercaderies costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

Es emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites robes, havers, bens e mercaderies, se haze star al propri jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas del dit Pere Benavent, o de aquell o de aquells qui les ha o han, haurà o hauran comprades e carragades...

E comença lo risch e perill de totes les dites coses e mercaderies, decontinent que aquelles foren o seran carragades sus lo dit barcho o sus altre o altres qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que lo dit barcho e o altre o altres qualsevol fusta o fustas, sus lo qual o les quals totes les dites coses e mercaderies son o seran carragades, fahent o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant o en altra manera, sia junt e o juntas en qualsevol loch o lochs de la Canària, e aqui totes les dites robes, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

E més és pactat, que el cas que dan o cas algu se seguís en dites coses, que lo dit Miquel Font o a qui ell hi serà, se puschan entremetre e recobrar e haver aquelles, axí per via de reschat com de justicia, e [recobrades] aquelles, les puscha fer carragar sus qualsevol fusta o fustas qui's vulla les patroneig, per seguir dit viatge, e los assaguradors devall scrits correguen lo mateix risch carragant e après descarragades ab qualsevol fusta o fustes en la forma sobredita.

.....
 AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 14.º, seguros, año 1502. Cantidad total asegurada 500 ducados de oro, entre 10 aseguradores: el mercader Salvador Ber-

trán, 100 ducados; Pedro Steva, Carlos Pons, Gaspar Ros, Franci Spano, Narciso Nicolás Croanyes, el mercader-cambista Juan Totesaus y el bordador Miguel Sadorní, 50 cada uno; y los mismos mercaderes Carlos Pons y Pedro Steva, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

18

Barcelona, 9 junio 1502.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o Andalucía. Denuncia de otro contrato anterior.

Die jovis, VIII. mensis junii, anno a Nativitate Domini .M.D. secundo.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi e en nom e per part de altres qualsevol persones havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals en Gabriel Soquerrats e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha o han carragades o carragaran en qualsevol loch o lochs de les Illes de la Canàrias, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en Cális o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

E costan les dites coses e mercaderies ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites coses e mercaderies, se hage star al propi jurament del dit Miquel Font per ell prestador, en ànima o ànimas del dit Gabriel Soquerrats o de aquell o de aquells qui les ha o han, haurà o hauran comprades e carragades...

Ès emperò cert, que ans que los assaguradors deval scrits sian en risch de la present seguratat, se ha de complir el risch de altre seguratat de quatracentos ducats d'or, per lo dit Miquel Font posade, en poder del notari de la present, a dotze dies del mes de nohembre pus prop passat.

E comença lo risch e perill de les dites robes, havers, bens e mercaderies, decontinent que aquelles foran o seran carragades en qualsevol loch o lochs de les dites illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí

e fahent qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sian junta e o juntes en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, e aquí totes les dites coses, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguis en dites coses, que lo dit Miquel Font o lo qui per ell hi serà, s'en pusque entrametre e recobrar e haver aquelles...

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch de dites coses, carragant aquelles e après de ésser carragades, ab qualsevol fusta o fustas, en la forma sobredita.

E més és pactat, que si res se havia a pagar de la present seguratat, ço que Déu no vulla, que los assaguradors devall scrits, ne hagen a respondre del tot al dit Miquel Font o a qui ell volrà.

E més és pactat, que los asseguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 14.º, seguros, año 1502. Cantidad total asegurada 500 ducados de oro, entre 9 aseguradores; el mercader Salvador Bertrán, por 100 ducados de oro; y Pedro Steva, Carlos Pons, Gaspar Ros, Franci Spano, Narciso Nicolás Croanyes, Guillermo Ponggem, mercaderes; Juan Totesaus, cambista, y Miquel Sadorní, bordador, por 50 ducados cada uno. La prima satisfecha al contado al 2 %.

Cfr. doc. 14.

19

Barcelona, 5 actubre 1502.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o Andalucía. Denuncia de otro contrato anterior.

Dicta die [5 octubre 1502].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom seu propri, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals lo honrat en Gabriel Soquerrats, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e ho han carragades o carragaran en qualsevol loch o

lochs de les illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

E costen les dites coses... És emperò pactat, que dels costs o carragaments... E comença lo risch... E dura après tostemps... Entés emperò és expressament pactat, que'l cas que dan o cas algú...

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch, carragant aquelles e après de ésser carragades sus qualsevol fusta o fustas, en la forma sobredita.

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits asseguradors no sien tenguts a messions de manifest...

E és cert que un altra seguratat posade a dos de setembre, pus prop passat, és primera en risch.

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 14.º, seguros, año 1502. Cantidad total asegurada 750 ducados de oro, entre 14 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 100; Guillermo Ponggem, Pedro Steva, Gaspar Ros, Carlos Pons, Jerónimo Martí, Franci Spano, Jaime Boleda, Rafael Oliver, Juan Ginebrosa, el bordador Miguel Sadorní, el plateador Juan de Córdoba, el cambista Juan Totesaus y el platero Rafael Comes, 50 ducados cada uno. Primas satisfechas al contado al 2 %.

En aquella misma fecha el mercader Miquel Font aseguró el transporte de mercaderías desde Andalucía a las Islas Canarias, cargadas por el mercader Pedro Benavent.

Cfr. doc. 28.

20

Barcelona, 7 octubre 1502.

Seguro marítimo de transporte de azúcar y otras mercancías de la isla de la Madera a Valencia. Denuncia de otro contrato anterior.

Die veneris, VII^a mensis octobris, anno a Nativitate Domini .M.D. secundo.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre sucres e o altres

qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, les quals Ferrando del Cosser, mercader, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran, en qualsevol loch o lochs de la illa de la Madera, sus qualsevol fusta o fustes, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en València.

Los quals sucres e o altres robes e mercaderies costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

E més és pactat, que dels costs e carragaments dels dits sucres e o de les altres robes, havers, bens e mercaderies, se hage star al propri jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima del dit Ferrando del Cosser o de aquell o de aquells qui les ha o han, o haurà o hauran comprades e carragades...

Es cert que lo dit Miquel Font, en los dits noms, ab altre seguratat per ell posade, en poder del notari de la present, a .VIII° de maig pus prop passat, de entrade, de la Andalusia fins a la Madera, e de exida, de la Madera fins en València e o Barchinona.

Quant a la exida, dita seguratat de .VIII. de maig és primera en risch que la present; e los assaguradors devall scrits, finit lo risch de la prop dita seguratat de exida, entren en lo risch de la present.

E més és dit, que lo dit Miquel Font, en los dits noms, ha feta comissió en València a Johan de Pere Andreu, que faça assegurar en la forma de la present, de exida en València, fins en cinch cents ducats. Per tant és declarat, que si dit Pere Andreu havia assegurar fins en .D. ducats en València, ans de la present seguratat, que dita seguratat que seria feta en València sia [primera] en risch que la present. E si era posade e feta en València après de la present seguratat, que sia derrera en risch, e la primera sia primera en dit cas.

E comença lo risch e perill de dits sucres e de les altres robes e mercaderies, decontinent que aquell o aquelles foren o seran carragades en qualsevol loch o lochs de la illa de la Madera sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anants, stants e navagants, en camí o fora camí, e fahent qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en València, e aqui tots los dits sucres e altres robes, havers, bens e mercaderies sien descarragats o descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguís en dits sucres e o altres robes, havers, bens e mercaderies, que lo dit Ferrando

del Cosser e lo qui per ell hi serà, s'en puscha entrametre e recobrar e haver aquells, axí per via de reschat com de justicia...

E los assaguradors davall scrits, correguen lo risch carragant e après de ésser carragades fins en València, en la forma sobredita.

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 14.º, seguros, año 1502. Cantidad total asegurada 500 ducados de oro, entre 14 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 100; Pedro Steva y Gaspar Ros y el bordador Miguel Sadorni, 50 cada uno; Carlos Pons, Franci Spano, Guillermo Ponçgem, Jaime Boleda, Juan Ginebrosa, Jerónimo Marti y Rafael Oliver, el orfebre Rafael Comes, el platero Juan de Córdoba y el cambista Juan Totesaus, 25 cada uno. Primas satisfechas al contado al 3 %.

Cfr. doc. 16.

21

Barcelona, 17 febrero 1503.

Seguro marítimo de transporte de cajas de azúcar y otras mercancías de las Islas Canarias a Cádiz, Santa María del Puerto o Andalucía indistintamente. Denuncia de otro contrato anterior.

Die veneris, XVII^a mensis febroarii, anno a Nativitate Domini millesimo D. tercio.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable mossèn Pedro de Suzan, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propi, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre (*en blanco*) caixes de sucres e o sobre altres qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals lo honorable Francisco de Carmona, mercader, vezino de Civilla, e o altre e o altres qualsevol persona o persones, deu e o deuen fer carragar, axi en particular com en comú, de altres qualsevol robes e mercaderies, en qualsevol loch o lochs de la Canària, sus qualsevol fusta o fustes, qui's vulle les patroneig, per portar dites caxes de sucres e o altres qualsevol robes, havers,

bens e mercaderies, en Cáliz e o en Santa Maria del Poerto, e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

Totes les quals coses e mercaderies costan...

És emperò pactat, que dels costs e caragaments de les dites caxes de sucre e o de les altres robes, havers, bens e mercaderies, se hage star al propi jurament del dit mossén Pedro de Suzan, per ell prestador, en ànima o en ànimas del dit Francisco Carmona o de aquell o de aquells qui aquelles han o hauran comprades e carragades...

E és cert que del risch de .I. altre semblant seguratat, posade, a .XVIII. del mes de febrer del any de la Nativitat de Nostro Senyor mil e cinchcents e dos, en poder del notari de la present, deduhides del risch de aquella tres caxes de sucre rebé lo dit Pedro de Susan, e lo dan de set caixes de sucres e de una gerra plena de mel que's perdé ab una caravera o navili de mestre Christòfol Lobato, vezino de Palos, lo qual dan és stat pagat al dit Pedro de Suzan per los assaguradors de dita seguratat, per la resta del que ha venir del risch de la dita seguratat, és primera en risch que la present.

E comença lo risch e perill de les dites caxes de sucres e o de les altres robes, havers, bens e mercaderies, decontinent que foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustes, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anants, stants e navagants en camí o fora camí, e fahent qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en Cáliz e o en Santa Maria del Poerto, e o en qualsevulla loch o lochs de la Andalusia, e aquí totes les dites caxes de sucres e o altres qualsevol robes, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguís en les dites caxes de sucre e o en altres qualsevol robes, havers, bens e mercaderies, que lo dit Francisco de Carmona o lo qui conduirà dites caxes de sucres e o altres robes e mercaderies, s'en pusquen entremetre e recobrar e haver aquelles, axí per via de reschat com de justícia, e ferhi qualsevol despeses, axí com vol lo patró de les seguretats marítimes e mercantívols.

E los assaguradors devall scrits correguen lo mateix risch carragant aquelles ab qualsevol fusta o fustes per seguir llur bon viatge, e après de ésser carragades en la forma sobredita.

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és declarat, que los dits assaguradors no sien tenguts a mesions de manifest fet ni fahedor.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503. Cantidad total asegurada 200 libras, entre 10 aseguradores: los mercaderes Pedro Steva, Franci Spano, Gaspar Ros, Salvador Bertrán y Rafael Comes y el cambista Juan Totesaus, 25 libras cada uno; y los mercaderes Jerónimo Martí, Rafael Oliver, Guillermo Ponggem y el plateador Juan de Córdoba, 12 libras y 10 sueldos cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2%.

Cfr. doc. 15.

22

Barcelona, 27 febrero 1503.

Seguro marítimo de transporte de mercancías de las Islas Canarias a Cádiz, Santa María del Puerto o Andalucía indistintamente.

Die lune, XXVII. mensis febroarii, anno a Nativitate Domini .M.D. tercio.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per los honorables mossèn Franci Ferrer e Miquel Ferrer, fill seu, mercaders, ciutadans de Barçalona, en nom e per part dels honrat Berenguer de Ralfes e Jauma de Luna, mercaders, habitants en Calis, e de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició dels quals e de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals en Johan de Vergara e o Martí Vicens, o qualsevol persona o personas, per ells o per la hu d'ells o per liur comissió, ha e o han carragades o carragaran, en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dites robes, havers, bens e mercaderies en Cális e o en Santa Maria del Poerto o en qualsevol loch o lochs de la Andalosia.

Les quals coses, havers, bens e mercaderies costan ab les messions... És emperò pactat que dels costs e carragaments... E comença lo risch... E dura après tostemps... Entés emperò és expressament pactat que dan o cas algú se seguis... E més és pactat, que si res se havia a pagar... E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts...

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503. Cantidad total asegurada 800 ducados de oro, entre 16 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 100; Franci Spano, Gaspar Ros y Pedro Steva, 75 cada uno; Rafael Comes, Guillermo Ponggem, Pedro Matali, Rafael Oliver, Jerónimo Martí, Narciso Nicolás Croanyes y el cambista Juan Totesaus, 50 cada uno; Antonio Campmaior y Vicente Amell, mercaderes, Juan de Córdoba, plateador, Miguel Sadorní, bordador, y Jaime Pallarés, caballero, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 3 %.

23

Barcelona, 21 marzo 1503.

Seguro marítimo de transporte de mercancías y moneda de las Islas Canarias a Cádiz o Andalucía.

Die martis, XXIª mensis marcii, anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo (secundo) [tercio].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable Johan Martínez, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom e per part d'en García Martínez, mercader, nebot seu, fill del honorable Pedro de Susan, mercader, ciutadà de la dita ciutat, e de altres qualsevol persones havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició del qual e de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies e o moneda, totes les quals coses e mercaderies e o moneda, Francisco de Carmona e o qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

Ès emperò pactat, que del carregament de la moneda e de la quantitat e qualitat de aquella, se hagi star al propi jurament del dit Johan Martínez...

E les dites coses, havers, bens e mercaderies costan... Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments... E comença lo risch e perill... E dura après tostemps...

Ès emperò pactat, que si per qualsevol cas voluntari o forçat, dites robes, havers, bens e mercaderies e o moneda, après de ésser carragades e o carragade en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, se mudaran o's variaran en altres fusta o fustes, axí en dits lochs de la Canària com de qualsevol loch o lochs, per lo camí, e axí descarragant

en terra e après tornantlos carragar, e o en mar trestaiant en altre o en altres fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per seguir dit viatge, que los assaguradors devall scrits, correguen lo risch descarragant e après tornantles carragar e o trestaiant, e après de ésser trestaiades en qual-sevol fusta o fustas, en la forma sobredita.

E més és pactat, que el cas que dan o cas algu se seguís... E recobrades aquelles les puscha fer carragar... E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a furt de la moneda, que's fahés o's seguís per les gents de les fusta o fustas ahon és o serà carragada, e mudada e variada.

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503. Cantidad total asegurada 80 libras, entre 3 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 30, y Franci Spano y Gaspar Ros, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

24

Barcelona, 21 marzo 1503.

Seguro marítimo de transporte de mercancías de Cádiz o Andalucía a las Islas Canarias.

Dicta die [21 marzo 1503].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable Joan Martínez, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom seu propi, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals Francisco Martínez e o Diego de Carmona, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, sus lo navili de Johan dez Pinyon, qui's vulla lo patroneig, per portar aquelles en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària.

Totes les quals coses e mercaderies costan...

Ès emperò pactat que dels costs...

E comença lo risch e perill de totes les dites robes, havers, bens e mercaderies, a vint e dos del mes de febrer pus prop passat, ço és, de tanta quantitat de aquelles...

E dura après tostemps...

Ès emperò pactat, que si per qualsevol cas voluntari o forçat...

E los assaguradors devall scrits correguen lo mateix risch carragant aquelles de terra...

E més és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguia... E recobrades aquelles les puscha fer carragar...

E los assaguradors devall scrits correguen lo mateix risch carragant aquelles...

E més és pactat, que dels comutaments o tresteigs si se n'hi faran o's seguiran, se haze star al propi jurament del dit Joan Martines...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los assaguradors devall scrits ne hagen a respondre del tot al dit Joan Martines o a qui ell volrà.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503. Cantidad total asegurada 75 libras, entre 3 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, Gaspar Ros y Franci Spano, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

25

Barcelona, 29 mayo 1503.

Seguro marítimo de transporte de azúcar y otras mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o Puerto de Santa María o Andalucía indistintamente. Requirimiento a los aseguradores.

Die lune, XXVIIIª mensis madii, anno a Nativitate Domini .M.D. tercio.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honrat Johan Martines, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom e per part del honrat Gonsalbo Suaris, mercader, vezino de la ciutat de Civilla, e de altres qualsevol personas havents part o interès en les coses deius scrites, de rathihabició del qual o de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre sucres e o altre e o altres qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, los quals e les quals lo honorable Luis Alveres, germà del dit Gon-

salbo Suaris, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e ho han carragat o carragaran en qualsevol loch o lochs de les Illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustes, qui's vulla les patroneig, per portar dits sucres, e o altres robes e mercaderies en Câlís e o al Poerto e o en Civilla, o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia fins en Gibraltar inclusivament,

E constan tots los dits sucres e altres robes... E comença lo risch e perill... E dura après tostemps... És emperò pactat, que dels costs e carragaments dels dits sucres... E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

Primo, lo honorable en Salvador Bertrán, mercader, dix haver rebud per cinquanta ducats d'or: hun ducat d'or de comptants L. ducats d'or.

Testes discretus Petrus Corder, notarius, civis, et Jacobus Maymo, scriptor habitator Barchinone.
Item, en Pere Steva, mercader, dix haver rebud per vint e cinch ducats d'or: dotze sous de comptants XXV. ducats d'or.

Testes Raphael Xamen, mercator, civis, et dictus Jacobus Maymo, scriptor Barchinone.
Item, en Gaspar Ros, mercader, dix haver rebud per XXV. ducats d'or: dotze sous de comptants ... XXV. ducats d'or.

Testes predicti.
Item, en Franci Spano, mercader, dix haver rebud per XXV. ducats d'or: dotze sous de comptants. XXV. ducats d'or.

Testes predicti.
Item, en Johan Totesaus, cambiador, dix haver rebud per XXV. ducats d'or: dotze sous de comptants XXV. ducats d'or.

Item, en Rafael Oliver, mercader, dix haver rebud per vint e cinch ducats d'or: dotze sous de comptants XXV. ducats d'or.

Testes predicti.
Item, en Johan de Cordova, platheador, dix haver rebud per XXV. ducats d'or: dotze sous de comptants XXV. ducats d'or.

Testes predicti.

Di marts a V. de octubre del any demunt dit M.D. e tres, lo dit Johan Martínez, intima als dits assaguradors, ço és, a Salvador Bertrán, Pere Steva, Gaspar Ros, Franci Spano, Johan Totesaus, Rafel Oliver, com en Canària han pres francesos un navili de Christòfol Besses, en lo qual hi havia del risch de la dita seguretat cinch caxes de sucres e .XXXXVIII° cuyros boquinés; los sucres son cinquanta roves.

Di ssapte a .XXIII. de febrer any .M.D. e quatre, lo dit Martínez, dix haver rebud dels dits assaguradors per lo dit dan dels dits sucres e boquinés, .XXXXV. lliures, dos sous en diverses partides, ço és, de Salvador Bertrán: nou ducats e deu sous, en la Taula de Joan Totesaus; d'en Pere Steve, quatre ducats, XVII. sous, en dita Taula; e del dit Joan Totesaus, en la sua Taula, quatre ducats, XVII. sous; e del dit Gaspar Ros, de comptants altres quatre ducats .XVII. sous; e del dit Johan de Córdova, quatre ducats .XVII. sous de comptants; e del dit Raphel Oliver, altres quatre ducats .XVII. sous en dita Taula; e del dit Franci Spano, en la Taula de Johan Cortés, altres quatre ducats .XVII. sous.

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503.

26

Barcelona, 29 mayo 1503.

Seguro marítimo de transporte de azúcar y otras mercancías de las Islas Canarias a Cádiz, Puerto de Santa María, Sevilla o Andalucía indistintamente.

Dicta die [29 mayo 1503].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Johan Martines, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom e per part del honorable en Franci Caro, mercader, vezino de Civilla, e de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses devall scrites, de rathihabició del qual e de les quals, promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre sucres e o altres qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals l'honorable en Johan de Tarifa, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en qualsevol loch o lochs de les Illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en Cális, o al Poerto, e o en Civilla, e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, fins en Gibraltar inclusivament.

E costen los dits sucres e o altres robes... E comença lo risch e perill dels dits sucres e o altres robes... E dura après tostemps... Entés emperò és pactat, que dels costs... E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503. Cantidad total asegurada 200 ducados de oro, entre 7 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 50; Pedro Steva, Gaspar Ros, Franci Spano y Rafael Oliver, el cambista Juan Totesaus y el plateador Juan de Córdoba, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

27

Barcelona, 1 junio 1503.

Seguro marítimo de transporte de mercancías de las Islas Canarias.

Die jovis, prima mensis junii, anno a Nativitate Domini .M.D. tercio.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom seu propri, e en nom e per part de altres qualsevol persona e o personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, les qual lo honorable en Pere Benavent e o Rafel Font, mercaders, e o altre o altres qualsevol persona o personas, per ells o per lur comissió, ha e ho han carragades o carragaran en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària.

Les quals robes, havers, bens e mercaderies costan... És emperò pactat, que dels costs e carragaments... E comença lo risch e perill... Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguís...

E més és pactat, que si res se havia a pagar de la present seguratat...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503. Cantidad total asegurada 500 ducados de oro, entre 10 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 100; Pedro Steva, Carlos Pons, Franci Spano, Guillermo Ponç-

gem, el bordador Miguel Sadorní, el plateador Juan de Córdoba y el cambista Juan Totesaus, 50 cada uno; y los mercaderes Jerónimo Martí y Pedro Mathali, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

28

Barcelona, 1 junio 1503.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o Andalucía. Denuncia de otro contrato anterior.

Dicta die [1 junio 1503].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçolona, en nom seu propi, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, les quals lo honorable en (*en blanco*), e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e ho han carragades o carragaran, en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalosia.

E costan les dites robes... És emperò pactat, que dels costs... És emperò cert, que una altre semblant seguratat posade per lo dit Miquel Font, en poder del notari de la present, a sis de octubre pus prop passat, és primera en risch que la present, e finit lo risch de aquella, los assaguradors davall scrits entren en lo risch de la present.

E comença lo risch... E dura après tostemps... Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algú... E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503. Cantidad total asegurada 625 ducados de oro, entre 12 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 100; Pedro Steva, Carlos Pons, Franci Spano, Gaspar Ros, Guillermo Ponçgem, Jerónimo Martí, el cambista Juan Totesaus, el plateador

Juan de Córdoba, el bordador Miguel Sadorní y el platero Rafael Comes, 50 cada uno; y el mercader Pedro Mathali, 25. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

Cfr. docs. 19, 29 y 30.

29

Barcelona, 8 julio 1503.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o Andalucía. Denuncia de un contrato anterior. Nota de cancelación.

Die sabbati, VIII^a mensis julii, anno a Nativitate Domini .M.D. tercio.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom seu propi, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sus qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals lo honorable (*en blanco*), e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran, en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar aquelles en Cális o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

E costan les dites coses... És emperò pactat que dels costs...

És emperò pactat, que un altre semblant seguratat, per lo dit Miquel Font posade e fermade, en poder del notari de la present, lo primer die del mes de juny pus prop passat, és primera en risch de la present, e finit lo risch de aquella, los assaguradors de la present entren en lo risch de la present seguratat.

E comença lo risch... E dura après tostemps... Entés emperò és pactat, que dan o cas algú... E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits asseguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor.

Primo, lo honrat en Salvador Bertrán, mercader, dix haver rebud per cent cinquanta ducats d'or: tres ducats d'or, de comptants CL. ducats d'or.

Testes discreti Petrus Corder et Anthonius Petrus Maçot, notarii, cives Barchinone.

- Item, en Pere Steva, mercader, dix haver rebud per cent ducats d'or: dos ducats d'or, de comptants. C. ducats d'or.
 Testes predicti.
- Item, en Karles Pons, mercader, dix haver rebud per cent ducats d'or: dos ducats d'or, de comptants. C. ducats d'or.
 Testes predicti.
- Item, en Franci Spano, mercader, dix haver rebud per cent ducats d'or: dos ducats d'or, de comptants. C. ducats d'or.
 Testes predicti.
- Item, en Johan de Córdova, platheador, dix haver rebud per cinquanta ducats d'or: hun ducat d'or, de comptants L. ducats d'or.
 Testes predicti.
- Item, en Rafel Comes, argenter, dix haver rebud per cinquanta ducats d'or: .I. ducat d'or, de comptants L. ducats d'or.
 Testes predicti.
- Item, en Miquel Sadorni, brodador, dix haver rebud per cinquanta ducats d'or: hun ducat d'or, de comptants L. ducats d'or.
 Testes predicti.
- Item, mossén Guillem Ponggem, mercader, dix haver rebud per cinquanta ducats d'or: hun ducat d'or, de comptants L. ducats d'or.
 Testes predicti.

Die jovis .XVI. januarii anno a Nativitate Domini M.D.V., fuerunt cancellate prime due partite Salvatoris Bertran et Petri Steva, de voluntate dicti Michaelis Font, presentibus testibus Benedicto Oliva et Petro Bonavia, mercatoribus, civibus Barchinone.

Item, die sabbati .XVIII^a dictorum mensis et anni fuit cancellata partita Johannis de Cordova, presentibus testibus predictis.

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503.
 Cfr. doc. 28.

Barcelona, 5 agosto 1503.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o Andalucía. Denuncia de un contrato anterior. Requerimiento a los aseguradores.

[Die sabbati, quinta mensis augusti, anno a Nativitate Domini] M. D. ter[cio].

S[emblant segurata]t de les altres, segons les novelles ordin[acions, sia feta per lo honorable en Miquel F]ont, mercader, ciutadà de Barcelona, en nom e per [part de] altres qualsevol personas havents part o [interés en les coses deius] scrites, de [rathi]habició de les quals promet ésser tengut, sots o [bligació de sos bens], sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevo[l sorts o naturas sian], les quals lo honrat (*en blanco*) e o altre o a[ltres qualsevol] persona o personas, ha e ho han carragades o carragaran en qu[alsevol loch o lochs de les] illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, quis vu[lla les patroneig, per] portar aquelles en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia].

E costan les dites coses... És emperò pactat, que dels costés... E comença lo risch... E dura après tostemps... Entés emperò és pactat, que dan o cas algú... E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, [que los] dits assaguradors no sien tenguts a mesions de manifest fet ni fahedor.

[E més] és pactat, que un altre semblant seguratat fermade en poder del notari [de la present, lo primer] die del mes de juny pus prop passat, és primera en risch, a fi que... los assaguradors de la present correguen o hagen corregut lo risch per la present.

Primo, lo honrat en Salvador Bertrán, mercader, dix haver rebud per cent ducats d'or: dos ducats d'or, de comptants C. ducats d'or.

Testes discreti Anthonius Petrus Maçot et Petrus Corder, notarius, cives Barchinone.

[Item en Pere S]teva, mercader, dix haver rebud per cent [ducats d'or: dos] ducats d'or, de comptants [C. ducats d'or].

Testes predicti.

[Item en Carl]es Pons, mercader, dix haver rebud per cent [ducats d'or]: dos ducats d'or, de comptants	C. ducats d'or.
Testes predicti.	
[Item en Franci] Spano, mercader, dix haver rebud per cent ducats d'or, de comptants	C. ducats d'or.
Testes predicti.	
[Item en Johan de] Córdoba, platheador, dix haver rebud per cent [ducats d'or]: dos ducats d'or, de comptants	C. ducats d'or.
Testes predicti.	
Die martis .VIII ^a dictorum mensis et anni.	
[Item, en] Pere Mathali, mercader, dix haver rebud per cinquanta [ducats d'or]: un ducat d'or, de comptants	L. ducats d'or.
[Testes Rap]hael Xamen, et Guillermus Salvany, mercatores, [cives] Barchinone.	
[Item, en Johan Totes]aus, cambiador, dix haver rebud per cinquanta [ducats d'or: un] ducat d'or, de comptants	L. ducats d'or.
Testes predicti.	
[Item, en Raphael Co]mes, argenter, dix haver rebud per cinquanta ducats, de comptants	L. ducats d'or.
Testes predicti.	
[Item, en Ga]spar Ros, mercader, dix haver rebud per [cent] ducats d'or: dos ducats d'or, de comptants	C. ducats d'or.
Testes predicti.	
[Item, en] Pera Mathali, mercader, dix haver rebud per [cinqu]anta ducats d'or: hun ducat d'or, de comptants	L. ducats d'or.
Testes predicti.	
[Item, n']Anthoni Campmaior, mercader, dix haver rebud per cinquanta ducats d'or: hun ducat d'or, de comptants	L. ducats d'or.
Testes predicti.	

[D]i megres a .XXVI. de març any M.D.V. fou intimat als dits Salvador Bertrán, Pere [Ste]va, Johan de Córdoba, Johan Totesaus e Franci Spano e Karles Pons, Gaspar Ros, Anthoni Campmaior e Rafel Comes,

argenter, Pere Mathali, que son perdudes. DCCC. [cax]es o circa de sucra, ab la fusta o navili hon eren carragats.

A .XXIII. de juny any M.DV., fou intimat als dits assaguradors, çò és, Salvador Bertrán, Pere Steva, Karles Pons, Franci Spano, Johan de Córdova, Johan Totesaus e Gaspar Ros, com ab letre ... Rafel Font, de Calis, dirigida a'n Miquel Font, de .XXV. de març prop passat, se era perdut ... navili en Santi Petro, lo qual venia de Canària en que hi havia dotze caxes sucre ... e venian en Cális.

Die mercurii .XXI^a mensis januarii anno a Nativitate Domini millesimo D. sexto, fuit per me Petrum Triter, notarium, instante et requirente Petro Font, mercatore, procuratore generali cum libera et generali administracione dicti Michaelis Font, de qua procuracione constat instrumento recepto per me dictum notarium .XXVII. augusti anno a Nativitate Domini M.D. quarto, facta intimacio sequens:

... Gaspari Ros, Franci [Spano] et Anthonio Campmaior, assecuratoribus predictae securitatis ... el Font ... del any M.CCCC. ... caxes de sucres carragades ... so Periz, Xapinero, vezino de Cartaya, ab l. ... ensemps ab dit navili.

E més se son perdudes dotze ... foren carragades ab navili d'en Johan de Carasubia, que s'és perdut de Santi Petro.

E feta dita intima los dits Gaspar Ros, Franci Spano, e [Anthoni Campmaior], tots tres feren a la dita intima la resposta següent:

Responents... dants que no han per intimat res, ne'ls correguem[ps ...] ... no ésser en risch de la dita seguratat, la qual diguere[n] ... requeren que lo dit Pere Font depos la letre que te na... ... dels cònsols com li sia stat fet manament lo die present testimoniais los quals comunica al dit Campmaior.

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503. Texto mutilado difícil de completar.

Cfr. doc. 28.

31

Barcelona, 7 agosto 1503.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de Cádiz o Andalucía a las Islas Canarias.

Dicta die lune, VII^a mensis augusti, [anno] a Nativitate Domini millesimo D^o tercio.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves [ordinacions, sia

feta per] lo honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona [en nom seu propi, e] en nom e per part de altres qualsevol personas havents [part o interès en les] coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser [tengut, sots obligació de] sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies [de qualsevol sort o] naturas sien, les quals lo honorable en Pere Benavent e o Ra[fel Font e o] altre e o altres qualsevol persona o persones, per ells o per llur [comissió, ha e han] carragades o carragaran en Cális, e o en qualsevol loch o lochs [de la Andalusia] sus qualsevol fusta o fustes, qui's vulla les patroneig, per portar [aquelles en qualsevol] loch o lochs de les illes de la Canària.

Les quals robes e mer[caderies costen ab les] messions e spetxaments e cost de la seguratat...

E comença lo risch... E dura après tostemps... Entés emperò és declarat, que [en cas que] dan o cas algú se seguís...

AHPB. Pedro Triter, leg. 17, lib. 15.º, seguros, años 1502-1503. Texto inacabado y mutilado en su mayor parte.

32

Barcelona, 7 noviembre 1504.

Seguro marítimo del transporte de mercancías y esclavos de Cádiz o Andalucía a Barcelona, procedentes de las Islas Canarias. Denuncias de contratos anteriores.

Die jovis, VII^a mensis novembris, anno predicto [1504].

Semblant seguretats de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Pere Font, mercader, ciutadà de Barchinona, com a procurador en aquestes coses e altres, ab libera e general administració, legítimament constituït e ordonat, del honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu, de la qual procura apar per carta rebuda en poder del notari devall scrit, a .XXVII. de agost pus prop passat, e en nom e per part del dit Miquel Font, germà seu, e de altres qualsevol personas havents part o interès en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació dels bens del dit principal seu, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien e o testes, les quals coses lo honorable en Rafel Font, mercader, germà seu, e o altre o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran axi en

cuberta com sota la cuberta, en Cális o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, fins en Gibraltar inclusivament, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar les dites coses e mercaderias e o testas en Barchinona.

E costen les dites coses e mercaderies e o testes ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites coses e mercaderies e o testes, se hage star al propi jurament del dit Pere Font, per ell en lo dit nom prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui les ha o han o haura o hauran comprades e carragades...

E és cert que un altre semblant seguratat posade en poder del notari de la present, a sis del mes de setembre pus prop passat, és primera en risch, e complida aquella entren los assagu[radors] de la present en risch per la present.

E comença lo risch e perill de les dites coses, bens, havers e mercaderies e o testes, decontinent o axi com foren o seran carragadas sus qualsevol fusta o fustes, ço és, de tanta quantitat de aquelles e de les dites testes quantes ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahents qualsevol vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntas en Barchinona, e aquí totes les dites coses e mercaderies, e o testes, sian descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que en qualsevol loch o lochs per lo camí, per qualsevol cas voluntari o forçat, les dites robes, havers, bens e mercaderies e o testes se puschan conmutar, mudar e variar en altre o en altres qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, axí descarragant en terra, e après tornantles carragar o en mar trestaiant.

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch descarragant, e après tornant carragar o en mar trestaiant, e après de ésser carragades e o trestaiades en la forma sobredita, axí com lo corregueren si mutacions o tresteigs algunos no si seguissen o no fossen seguits.

E més és pactat, que de les dites mutacions e o tresteigs fahedors, se hage star al propi jurament del dit Pere Font, per ell en lo dit nom fahedor, en ànima o en ànimas de aquell o de aquelles a qui fets los hauran...

E més és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguís en les dites robes e mercaderies e o testes, que lo dit Pere Font, en lo dit nom, o lo dit principal, seu s'en puscha entremetre e recobrar e haver aquellas, axí

per via de reschat com de justícia, e ferhi qualsevol despeses, axí com vol lo patró de les seguratats marítimes. E recobrades aquelles les puscha fer carragar sus qualsevol fusta o fustes, qui's vulla les patroneig.

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch carragant e après de ésser carragades ab qualsevol fusta o fustas, en la forma sobredita.

E més és pactat, que de les dites despeses que si faran o serien fetes, com dit és, se hage star al propri jurament del dit Pere Font, per ell en lo dit nom prestador en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fetes les hauria...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor, per avisos o de gent, que s'haguessen a pagar de la mercaderia.

E més és pactat, que venint algun barcho de la Canària en qualsevol loch o lochs no descarragarà lo càrrech, e vendrà ab lo càrrech en Barchinona, que los devall scrits assaguradors correguen lo mateix risch ab dit barcho de les robes que aportades hauria de la Canària e de altres, si més ne carragarà en la Andalusia per Barchinona, ço és, de les portades de la Canària, del dia e hora que partirà de la Andalusia e de continent que foren o seran carragades en la forma sobredita.

.....

AHPE. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 500 ducados de oro, entre 7 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, Pedro Steva, Gaspar Ros, 100 cada uno; Carlos Pons, Pedro Vernagal y Jerónimo Martí y el cambista Juan Totesaus, 50 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 3 %.

33

Barcelona, 7 enero 1505.

Seguro marítimo del transporte de mercancías y esclavos de Cádiz o Andalucía a las Islas Canarias.

Die martis, VII^a januarii, anno a Nativitate Domini .M. quingentesimo quinto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, en nom seu propri, e en nom e per part de altres qualsevol personas havents

part o interès en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sian, e o testas, les quals coses lo honrat en Rafel Font, mercader, germà del dit Miquel Font, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, en nom dels dits Miquel e Rafel Font, ha e o han carragades o carragaran en Cális o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, fins en Gibraltar inclusivament, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar en qualsevol loch o lochs de la Canària.

Totes les quals coses e mercaderies costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguretat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragament de les dites coses e mercaderies e o testas, se haze star al propri jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui les ha, o han o haurà o hauran comprades e carragades, totes excepcions remogudes, sens haverne a donar o a mostrar altres proves.

E comença lo risch e perill de les dites coses e mercaderies e testas, decontinent e axi com foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles e de les dites testas, quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e ho fahents llur bon viatge, anant, stant e navegant, en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en qualsevol loch o lochs de la Canària, e aquí totes les dites coses, havers, bens e mercaderies e o testas sien descarregades en terra a bon salvament.

Ès emperò pactat, que si, per qualsevol cas voluntari o forçat, dites robes, havers e mercaderies se pusquen conmutar en altre e o en altres qualsevol fusta o fustes, qui's vulle les patroneig, axi descarragant en terra, e après tornantles carregar, com en mar trastaiant en altre e o en altres qualsevol fusta o fustas, que los assaguradors devall scrits correguen lo mateix risch, descarragant en terra e tornantles carragar, e o en mar trastaiant, e après de ésser carragades e o trestaiades ab qualsevol fusta o fustes, axi com lo correrian si mutacions e o tresteigs alguns no si seguien o no si eran seguits.

E més és pactat, que de les mutacions e o tresteigs fahedors, se haze star al propri jurament del dit Miquel Font, per ell prestador, en ànima o ànimas de aquell o de aquells qui fets los hauria...

E més és pactat, que si res se havia a pagar..

E més és pactat, que los assaguradors no sien tenguts a mort natural, ne a fuyta de les dites testes, ne a messions de manifest fet ni fahedor per avisos o de gent qui s'hagués a pagar de la mercaderia.

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 650 ducados de oro, entre 11 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán y Pedro Steva, 100 cada uno; Carlos Pons, Franci Spano, Gaspar Ros, Rafael Comes, Antonio Campmaior y Jerónimo Martí, el plateador Juan de Córdova, el cambista Juan Totesaus y el bordador Miguel Sadorní, 50 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

Cfr. doc. 34.

34

Barcelona, 21 abril 1505.

Seguro marítimo del transporte de mercancías y esclavos de Cádiz o Andalucía a las Islas Canarias. Denuncia de un contrato anterior.

Die lune, XXII^a [21] mensis aprilis, anno a Nativitate Domini millesimo quinto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Pere Font, mercader, ciutadà de Barcelona, com a procurador general del venerable en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu ..., e en nom o per part del dit Miquel Font, germà seu, e de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació dels bens del dit Miquel Font, principal seu, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, e o testes, les quals coses lo dit Miquel Font e o Raphel Font, germà seu e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, fins en Gibraltar inclusivament, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària.

Totes les quals coses e mercaderies costan ab les messions e spetxaments comprés lo cost de la suretat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites coses e mercaderies, e o testes, se hace star al propri jurament del dit Pere Font, per ell en lo dit nom prestador, en ànima o en ànimas del dit Miquel

Font e o Rafel Font, o de aquell o de aquells qui comprades e carregades les hauran...

E comença lo risch e perill de totes les dites mercaderies, robes, havers, bens e o testes, decontinent que aquelles foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles e de les dites testes quanta ni haurà de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vias e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en qualsevol loch o lochs de la illa de la Canària, e aquí totes les dites robes, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Ès emperò pactat, que un altre semblant seguratat posade per lo dit Miquel Font, en poder del notari de la present a .VII. del mes de janer pus prop passat, és primera en risch que la present.

Entés emperò és pactat, que per qualsevol cas voluntari o forçat dites robes, havers, bens e mercaderies, e o testes, se pusquen conmutar en altre o en altres qualsevol fusta o fustes, qui's vulla les patroneig, axí descarragant aquelles en terra, e après tornantles carragar e o en mar trestaiant.

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch descarragant en terra, e après tornantles carragar, o en mar trestaiant, e après de ésser carragades e o trestaiades en qualsevol fusta o fustes en la forma sobredita, axi com lo correrian si mutacions e o tresteigs alguns no si seguien o no eren seguits.

E més és pactat, que de les mutacions e o tresteigs fahedors, se haze star al propri jurament del dit Pere Font, per ell en lo dit nom prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fetes les hauria...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits e devall scrits assaguradors, no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor per avisos o de gent que s'hagués a pagar de la mercaderia.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 500 ducados de oro, entre 14 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, Pedro Steva, Franci Spano, Juan Palaudaries, Pedro Matali y Narciso Nicolás Croanyes, 50 cada uno; Carlos Pons, Jerónimo Martí, Marcos Bellver, Rafael Oliver, Gabriel Blanch, Antonio Campmaior y Pedro Vernigal

y el cambista Juan Totesaus, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado en la proporción de una libra y 10 sueldos por 50 ducados y 15 sueldos por 25 ducados.

Cfr. doc. 33.

35

Barcelona, 21 abril 1505.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o Andalucía. Denuncia de otro contrato anterior.

Dicta die lune, XXI^a mensis aprilis, anno a Nativitate Domini millesimo D. quinto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Pere Font, mercader, ciutadà de Barchinona, com a procurador en aquestes coses e altres, encara ab libera e general administració legitimament constituït e ordonat del honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu ..., e en nom e per part del dit Miquel Font, germà seu, e de altres qualsevol personas havents part o interès en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació dels bens del dit Miquel Font, germà e principal seu, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o natures sien, les quals Anthon de Grageda, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustes, qui's vulla les patroneig, per portar en Cális o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

E costan les dites coses e mercaderies ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

És emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites robes, havers, bens e mercaderies, se haze star al propri jurament del dit Pere Font, en lo dit nom per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui comprades e carragades les hauria...

E és cert que un altre seguratat posada per lo dit Miquel Font, en poder del notari de la present, a .XXX. del mes de setembre del any de la Nativitat de Nostro Senyor M.D. e tres, és primera en risch.

E comença lo risch e perill de les dites robes, havers, bens e mercaderies, decontinent que aquelles foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent

e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altra manera, sia e o sien junta o juntas en Cális, e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, e aquí totes les dites coses e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algu se seguís e o's fos seguit en les dites robes, havers, bens e mercaderies, o part de aquelles, que lo dit Miquel Font, o lo qui per ell hi serà, s'en puscha entremetre e recobrar e haver aquelles...

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch carragant e après de ésser carragades ab qualsevol fusta o fustes en la forma sobredita.

E més és pactat, que de les dites despeses, si se n'hi faran, se hage star al propi jurament del dit Pere Font, per ell, en lo dit nom prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fetes e pagades les hauria...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor per avisos o de gent que s'hagués a pagar de la mercaderia.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 500 ducados de oro, entre 14 aseguradores; los mercaderes Salvador Bertrán, Pedro Steva, Franci Spano, Juan Palaudaries, Pedro Matali y Narciso Nicolás Croanyes, 50 cada uno; Carlos Pons, Jerónimo Martí, Pedro Vernigal, Marcos Bellver, Rafael Oliver, Gabriel Blanch, Antonio Campmaior y el cambista Juan Totesaus, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado en la proporción de una libra y 10 sueldos por 50 ducados y 15 sueldos por 25 ducados.

Cfr. doc. 39.

36

Barcelona, 7 mayo 1505.

Seguro marítimo del transporte de azúcar, miel y otras mercancías de las Islas Canarias a Cádiz, Puerto de Santa María o Andalucía indistintamente. Denuncia de otro contrato anterior.

Die mercurii, VII^a mensis madii, anno a Nativitate Domini M.D. quinto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per los honrats Johan Martínez, mercader, ciutadà de Barcelona,

e per García Martínez, axí en nom propi com encara en nom e per part dels hereus del honrat Pedro de Susan, quondam mercader, para seu; e encara en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interès en les coses deius scrites, axí ab lo dit Johan Martínez com ab lo dit García Martínez, en los dits noms, de rathihabició de les quals prometen ésser tenguts, sots obligació de llur bens, sobre sucres, mels e o altres qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, les quals coses e mercaderies Francisco de Carmona e o Diego de Carmona, germans, vehins de Civilla, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, deu e o deuen carragar, axí en particular com en comú, de altres robes e mercaderies en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustes, qui's vulla les patroneig, per portar dits sucres, mels e o altres qualsevol robes, havers e mercaderies en Cális o en lo Poerto de Santa Maria e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

Totes les quals coses e mercaderies costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites mels, sucres e altres robes e mercaderies, se haze star al propi jurament dels dits Johan Martínez e García Martínez, o de la hu d'ells, prestador en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui comprades e carragades les hauria...

E és cert que un altre semblant seguratat posade en poder del notari de la present, a .XXVII. del mes de febrer del any de Nostro Senyor mil e quatre, és primera en risch per vuytanta lliures tant solament, que tant solament resten del risch de dita seguratat.

E comença lo risch e perill de les dites robes e mercaderies, decontinent e axí com foren o seran carragades en qualsevol loch o lochs de les dites illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquellas quanta ni hauria de carregades si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí e fahent qualsevulla vias o girades voluntàries o forçades, carragant e descarragant, o en altre manera, sia junta e o juntes en Cális e o en lo Poerto de Santa Maria, e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, e aquí totes les dites robes, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguís en dites coses e mercaderies o en part de aquelles, que lo dit Johan Martínez

e o García Martínez, o aquell o aquells qui per ells o per la hu d'ells hi seran, s'en pusquen entrametre e recobrar e haver aquelles...

E los asseguradors devall scrits correguen lo mateix risch carragant e après de ésser carragades ab qualsevol fusta o fustas en la forma sobredita.

E més és pactat, que de les dites despeses si se n'hi faran, se hage star al propi jurament dels dits Johan Martínez e García Martínez, e de la hu d'ells, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fetes les haurian...

E més és pactat, que si en qualsevol loch o lochs de les dites illes de Canària, son o seran donats cambi o cambis a risch de buch o buchs, de qualsevol fusta o fustas qui's vulla les patroneig per dit viatge o arisch de robes e mercaderies per dit viatge, que los asseguradors devall scrits, correguen lo mateix risch, axi sobre buch o buchs de qualsevol navili o navilis, com de qualsevol robes e mercaderies a risch dels quals o de les quals dit cambi o cambis seran donats per lo dit viatge, viatge emperò no mudat ni variat en la forma o manera que dits cambi o cambis seran o son donats.

E més és pactat, que si res se havia a pagar de la present seguratat, ço que Déu no vulla, que los assaguradors devall scrits ne hagen a respondre del tot als dits Johan Martínez e García Martínez o a qui ells volran.

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor per avisos o de gent que s'hagués a pagar de la mercaderia.

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 250 libras, entre 9 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 50; Gaspar Ros, Pedro Steva, Rafael Oliver, Franci Spano, Jerónimo Martí, Pedro Vernagal, el plateador Juan de Córdoba y el cambista Juan Totesaus, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2 1/2 %.

37

Barcelona, 7 mayo 1505.

Seguro marítimo del transporte de calderas, moldes de tierra para fabricar azúcares y otras mercancías, de Puerto de Santa María, Cádiz, Sevilla, Sanlúcar de Barrameda o Andalucía, indistintamente, a las Islas Canarias.

Dicta die mercurii, VII^a mensis madii, anno a Nativitate Domini M.D. quinto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia

feta per lo honorable en Pere Font, mercader, ciutadà de Barchinona, per comissió del honorable en Rafel Font, mercader, ciutadà de Barchinona, germà seu, e en nom e per part del magnífic don Alonso de Lugo, Adelantado de (Civilla) [Canarias], e de altres qualsevol personas, de qui sien o a qui's pertanguen les coses devall scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre parols, calderes e altre natura de calderes, e sobre formes de terra de fer sucres, e sobre altres qualsevol robes e mercaderies, de qualsevol sort o naturas sien, les quals lo dit Rafel Font o altre per ell, ha carragades o carragarà en lo Poerto de Santa Maria o en Cális, e o en Civilla, e o en Sant Lucha de Barrameda, o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, sus lo navili de Morales, e o sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària.

Totes les quals coses e mercaderies costan ab les messions, spetxaments e cost de la seguratat...

Ès emperò pactat que, dels costs e carragaments de les dites coses e mercaderies, se haze star al propi jurament del dit Pera Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui comprades e carragades les haurian...

E comença lo risch e perill de totes les dites coses e mercaderies decontinent que aquelles foren o seran carragades sus lo dit navili, ço es, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que lo dit navili e o altre e o altres qualsevol fusta o fustas sus la qual o sus les quals, totes les dites coses e mercaderies son o seran carragades, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant, e navagant en camí o fora camí e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant o en altre manera, sia e o sien junt e o juntas en qualsevol loch o llochs de les illes de la Canària, e aquí totes les dites coses e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és declarat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los assaguradors devall scrits no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor per avisos e o de gent que s'hagués a pagar de la mercaderia.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 300 ducados de oro, entre 8 aseguradores: los mercaderes Pedro Steva, Carlos Pons y Salvador Bertrán y el cambista Juan Totesaus, 50 cada

uno; Rafael Oliver, Pedro Vernagal, Franci Spano, mercaderes, y el plateador Juan de Córdoba, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado a razón de una libra y 10 sueldos por 50 ducados, y 15 sueldos por 25 ducados.

38

Barcelona, 19 junio 1505.

Seguro marítimo del transporte de mercancías, esclavos, oro y plata de Cádiz o Andalucía a las Islas Canarias. Denuncia de un contrato anterior.

Die jovis, XVIII^a mensis junii, anno a Nativitate Domini .M.D. quinto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honrat en Pere Font, mercader, ciutadà de Barçolona, com a procurador en aquestes coses e altres, ab libera e general administració, legítimament constituhit e ordonat del honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu... e en nom e per part del dit Miquel Font, e de altres qualsevol personas havents part o interès en les coses devall scrites, de rathihabició de les quals promet, en lo dit nom, ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien e o testas, e o or, e o argent en moneda o en massa, les quals coses lo dit Miquel Font e o Rafel Font, germans, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, fins en Gibraltar inclusivament, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar totes les dites coses e mercaderies e o testes, en qualsevol loch o lochs de les illes de Canària.

Totes les quals coses e mercaderies e o testes costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites coses e mercaderies, e o testes, se haze star al propi jurament del dit Pere Font, en lo dit nom o noms prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui les ha o han o haura o hauran comprades e carragades...

E és cert que, ab carta rebuda en poder del notari de la present, a .XII. del mes de abril pus prop passat, lo dit Pere Font, en los dits noms, se és fet assagurar .CCCCLXXV. ducats, e per ço és primera en risch, e complit lo risch de aquella, los asseguradors devall scrits entren en lo risch de la present.

E comença lo risch e perill de totes les dites coses, mercaderies e o testes, decontinent que aquelles foren o seran carragades sus qual-sevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant e descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en qual-sevol loch o lochs de la illa de la Canària, e aquí totes les dites robes, havers, bens e mercaderies e o testes sien descarragades en terra a bon salvament.

Ès emperò pactat, que per qualsevol cas voluntari o forçat totes les dites coses e mercaderies o part de aquelles, per lo camí, en qualsevol loch o lochs, se pusquen comutar, mudar e variar en altre o en altres qualsevol fusta o fustes, qui's vulla les patroneig, axi descarragant aquelles en terra, e après tornantles carragar e o en mar trestaiaint.

E los assaguradors devall scrits correguen lo mateix risch descarragant en terra e après tornantles carragar, e o en mar trestaiaint, e après de ésser carragades e o trestaiaides ab qualsevol fusta o fustas, axi com lo corregueren o haurian corregut si mutacions e o tresteigs alguns no si seguissen e no si fossen seguits.

E més és pactat, que de les dites comutacions e o tresteigs fahedors, se hage star al propri jurament del dit Pere Font per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fets los hauria...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedors per avisos o de gent que s'hagués a pagar de la mercaderia, ne a mort natural ne a fuyta de les dites testes.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 600 ducados de oro, repartidos en participaciones de 50 entre 11 aseguradores: los mercaderes Pedro Steva (participación doble), Salvador Bertrán, Pedro Vernagal, Carlos Pons, Rafael Oliver, Gaspar Ros, Pedro Matallí, Jerónimo Martí, Franci Spano, el cambista Juan Totesaus y el plateador Juan de Córdoba. Las primas satisfechas a razón de una libra por cada 50 ducados, giradas en la Tabla de Cambio de Juan Totesaus.

39

Barcelona, 17 julio 1505.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de las Islas Canárias a Cádiz o Andalucía. Denuncia de otro contrato anterior.

Dicta die [17 julio 1505].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honrat en Pere Font, mercader, ciutadà de Barchinona, com a procurador en aquestes coses e altres, ab libera e general administració, legítimament constituït e ordonat del honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu... en lo dit nom, e per part del honrat en Rafel Font, germà seu, e de altres qualsevol personas havents part o interès en les coses deius scrites, de rathihabició del qual e de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sort o naturas sien, les quals Anthon de Graieda, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en qualsevol loch o lochs de les yllas de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

Totas las quals coses e mercaderies costan ab les messions e spetxaments, comprés lo cost de la seguratat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites coses e mercaderies, se hage star al propri jurament del dit Pere Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui comprades e carregades les hauria...

E més és pactat, que un altre seguratat semblant de la present feta en poder del notari de la present, a .XXI. del mes de abril pus prop passat, sia primera en risch, e acabat e finit lo risch de aquella, los assa-guradors de la present entren en lo risch de la present.

E comença lo risch e perill de totes les dites coses e mercaderies, decontinent e axi com foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carra-gades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que las dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant e o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en Cális

o en qualsevol loch de la Andalusia, e aquí totes les dites coses e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguís en les dites coses, havers, bens e mercaderies, que los dits Miquel Font e o Rafel Font, o aquell o aquells qui per ells o per la hu d'ells hi serà o seran, s'en pusque o pusquen entrametre e recobrar e haver aquelles...

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch carragant e après de ésser carragades ab qualsevol fusta o fustas en la forma sobredita.

E més és pactat, que de les despeses si se n'hi faran, se haze star al propri jurament del dit Pere Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fetes e pagades les haurian...

E més és pactat, que si res se havia a pagar de la present seguratat...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sien tenguts a mesions de manifest fet ni fahedor per avisos o de gent que se hagués a pagar de la mercaderia.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. La cantidad total asegurada 600 ducados, distribuída en participaciones de 50 entre 12 aseguradores: los mercaderes Pedro Steva, Salvador Bertrán, Gaspar Ros, Rafael Oliver, Franci Spano, Pedro Vernagal, Jerónimo Martí, Pedro Matalí, Carlos Pons, Marcos Bellver, el cambista Juan Totesaus y el plateador Juan de Córdoba. Las primas satisfechas a razón de una libra y 10 sueldos por cada ducado, giradas en la Tabla de Cambio de Juan Totesaus.

40

Barcelona, 2 agosto 1505.

Seguro marítimo del transporte de mercancías de las Islas Canarias a Andalucía. Denuncia de otro contrato anterior.

Dicta die [2 agosto 1505].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Pere Font, mercader, ciutadà de Barcelona, com a procurador en aquestes coses e altres, e encara ab libera e general administració legítimament constituït e ordonat del honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu..., en lo dit nom, e encara en nom e per part de qualsevol persona o personas havents:

part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet en lo dit nom ésser tengut, sots obligació dels bens del dit principal seu, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals lo honrat Anthon de Grageda e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragan en qualsevulla loch o lochs de les illes de la Canària e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

Totes les quals coses e mercaderies costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites coses e mercaderies, se haze de star al propri jurament del dit Pere Font, en lo dit nom per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui comprades e carragades les hauria...

E més és pactat, que una altre seguratat semblant posade a .XVII. de juliol pus prop passat, en poder del notari de la present, és primera en risch.

E comença lo risch e perill de totes les dites coses e mercaderies, decontinent que aquelles foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia junta o juntas en Cális, e aquí totes les dites coses, havers, bens, e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguís en les dites coses e mercaderies, que los dits Miquel Font e Rafel Font o la hu d'ells, o altre o altres qualsevol persona o personas qui per ells o per qualsevol d'ells hi serà, s'en puschan entrametra e recobrar e haver aquelles...

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch, carragant e après de ésser carragades en la forma sobredita.

E més és pactat, que dels rescats e o despeses si se n'hi haurian fetes e seguides, se haze star al propri jurament del dit Pere Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fetes e pagades les hauria...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits asseguradors no sien tenguts a mes-

sions de manifest fet ni fahedor per avisos o de gent que s'hagués a pagar de la mercaderia.

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 600 ducados de oro, distribuidos entre 11 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, 100; Pedro Steva, Carlos Pons, Rafael Oliver, Jerónimo Martí, Gaspar Ros, Pedro Vernigal, Franci Spano y Pedro Matalí, el plateador Juan de Córdoba y el cambista Juan Totesaus, 50 cada uno. Las primas satisfechas a razón de 2 libras y 14 sueldos por 100 ducados y una libra y 7 sueldos por 50, giradas en la Tabla de Cambio de Juan Totesaus.

Cfr. docs. 39 y 42.

41

Barcelona, 7 noviembre 1505.

Seguro marítimo del transporte de mercancías, oro y plata y esclavos de Cádiz o Andalucía a las Islas Canarias. Denuncia de otro contrato anterior.

Dicta die [7 noviembre 1505].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Pere Font, mercader, ciutadà de Barcelona, com a procurador general, ab llibera e general administració, legítimament constituït e ordonat del honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu..., en nom e per part del dit Miquel Font e de altres qualsevol personas havents part o interès en les coses devall scrites, de rathihabició del qual o de les quals promet ésser tengut, sots obligació dels bens del dit principal seu, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, or e o argent e o moneda e o testes, les quals coses lo dit Miquel Font e o Rafel Font, germans del dit Pere Font, e o altre e o altres qualsevol persona o persones ha e ho han carragades o carragaran en Cális, e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, fins en Gibraltar inclusivament, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar totes les dites coses e mercaderies e o testas e o moneda [d']or e d'argent, en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària.

Totes les quals coses e mercaderies e o testes, or e o argent, costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

És emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites coses,

havers, bens e mercaderies, e o testes, e o moneda e d'or e o argent, se haze star e de la quantitat e qualitat de la moneda, se haze star al propri jurament del dit Pere Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquells o de aquells qui comprat e carragat ho hauria...

E és cert que un altre semblant seguratat posade, a XVIII. de juny pus prop passat, en poder del notari de la present, és primera en risch.

E comença lo risch e perill de les dites robes, havers, bens e mercaderies, moneda, or o argent e o testes, decontinent e axi com foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles, e de la dita moneda or e o argent e de les dites testas, quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas se seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant, o carragant, en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vias e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, e aquí totes les dites coses, havers, bens e mercaderies e o testes, moneda or e o argent, sien descarragades e descarragade e descarragat en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que per qualsevol cas voluntari o forçat les dites robes, havers, bens e mercaderies, moneda e o or e o argent, e o testas, après que seran stades carragades se puschan conmutar, mudar e variar en altre o en altres qualsevol fusta o fustas qui's vulla les patroneig, axí en los loch o lochs ahon serien stades carragades, com per lo camí en qualsevol loch o lochs, axi descarragant aquelles en terra, e après tornantles carragar, com en mar trestaiant.

E los assaguradors devall scrits, correguen tostemps lo mateix risch descarragant aquelles en terra e après tornantles carragar, o en mar trestaiant, e après de ésser carragades e o trestaiades en la forma sobredita, axí com lo corregueren o haurian corregut si mudaments e o tresteigs alguns no si se seguien e no si eren seguits.

E més és pactat, que de les mutacions e o tresteigs, se haze star al propri jurament del dit Pere Font per ell en lo dit nom prestador en ànima o en ànimas de aquell o de aquells que fets los haurian...

E més és pactat, que el cas que dan o cas algú si seguís per les dites coses o part de aquelles, que lo dit Pere Font o lo qui per ell en lo dit nom hi serà s'en puscha entrametre e recobrar e haver aquelles...

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch, carragant e après de ésser carragades en la forma sobredita.

E més és pactat, que de les despeses si se n'hi faran, se haze star al

propi jurament del dit Pere Font, per ell en lo dit nom prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fetes e pagades les haurian...

E més és pactat, que los assaguradors devall scrits, no sien tenguts a furt de la moneda, or e o argent que's fahés per les gents de les fusta o fustas, ahon és o serà stada carragada, mudade e variade; ne a mort natural, ne a fuyta de les dites testes; ne a messions de manifest fet ni fahedor que's seguís de la mercaderia per avisos de gent.

E més és pactat, que si res se havia a pagar de la present seguratat, ço que Déu no vulla, que los assaguradors devalls scrits ne hagen a respandre e del tot al dit Pere Font, en lo dit nom o a qui ell volrà.

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada mil ducados, entre 11 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, Pedro Steva y Juan Palaudaries, 150 cada uno; Narciso Nicolás Croan-yes, Pedro Saguer y Carlos Pons, 100 cada uno; Jerónimo Martí, Pedro Vernagal y Rafael Oliver, el plateador Juan de Córdoba y el cambista Juan Totesaus, 50 cada uno. Las primas satisfechas al contado a razón de 4 libras y 1 sueldo por 150 ducados; 2 libras y 14 sueldos por 100 ducados, y una libra y 7 sueldos por 50 ducados.

Cfr. doc. 45.

42

Barcelona, 19 diciembre 1505.

Seguro marítimo de transporte de mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o Andalucía. Denuncia de un contrato anterior.

Die veneris, XVIII^a mensis decembris, anno a Nativitate Domini .M.D. quinto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Pere Font, mercader, ciutadà de Barçalona, com a procurador en aquestes coses e altres, ab líbera e general administració, legítimament constituït e ordonat del honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu, absent..., e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deus scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut; sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals lo honorable Anthon de Graieda, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han

carragades o carregaran en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dites robes, havers, bens e mercaderies en Cális o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia.

Totes les quals coses costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

Es emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites robes, havers, bens e mercaderies, se hage star al propi jurament del dit Pere Font, per ell en los dits noms prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui comprades e carragades les hauria...

Es emperò cert, que una altre seguratat posade en poder del notari de la present, a dos del mes de agost pus prop. passat, és primera en risch.

E comença lo risch e perill de les dites coses e mercaderies, decontinent que foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustas, ço és, tanta quantitat de aquelles, quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant o en altre manera, sia e o sien junta e o junctas en Cális o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, e aquí totes les dites coses, havers, bens e mercaderies sien descarregades en terra a bon salvament.

Es emperò pactat, que el cas que dan o cas algú se seguís en les dites robes, havers, bens e mercaderies, en tot o en part, que lo dit Miquel Font, o aquell o aquells qui per ell hi serà o hi seran, s'en puscha o pusquen entrametre e haver e recobrar aquelles...

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch, carragant e après de ésser carragades en la forma sobredita.

E més és pactat, que de les despeses si se n'hi faran, se hage star al propi jurament del dit Pere Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fetes e pagades les hauria...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los dits assaguradors no sian tenguts a messions de manifest fet ni fahedor per avisos o de gent que se hagués a pagar de la mercaderia.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 625 ducados de oro, entre 9 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, Pedro Steva, Carlos Pons y el plateador Juan de Córdoba, 100 ducados cada uno; los mercaderes Jerónimo Martí, Rafael Oliver, Pedro Matalí

y el cambista Juan Totesaus, 50 cada uno, y Pedro Vernagal, 25. Las primas satisfechas al contado a razón de 2 libras y 14 sueldos por 100 ducados; una libra y 7 sueldos por 50, y 13 sueldos y 6 dineros por 25.

Cfr. docs. 40 y 43.

43

Barcelona, 31 diciembre 1505.

Seguro marítimo de transporte de mercancías de las Islas Canarias a Cádiz o Andalucía. Denuncia de un contrato anterior.

Die mercurii, XXXI^a mensis decembris, anno a Nativitate Domini M.D. sexto [1505].

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honorable en Pere Font, mercader, ciutadà de Barçalona, com a procurador en aquestes coses e altres, e encara ab libera e general administració, constituït e ordonat del honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat..., e en nom e per part de altres qualsevol personas havents part o interès en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals promet ésser tengut, sots obligació de sos bens, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, les quals lo honorable Anthon de Grageda, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en qualsevulla loch o lochs de les illes de la Canària, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dites robes, havers, bens e mercaderies en Cális o en qualsevol lòch o lochs de la Andalusia.

Les quals robes, havers, bens e mercaderies costan ab les messions e spetxaments comprés lo cost de la seguratat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites robes, havers, bens e mercaderies, se hage star al propri jurament del dit Pere Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui comprades e carragades les hauran...

E més és cert, que ans que los assaguradors devall scrites, entren en lo risch de la present seguratat, se ha a complir una altre semblant seguratat posade en poder del notari de la present, a .XVIII. del mes de dehembre pus prop passat; e complida dita seguratat, los assaguradors devall scrites, correran lo risch de la present.

E comença lo risch e perill de les dites robes, havers, bens e mercaderies, decontinent que aquelles foren o seran carragades sus qualsevol

fusta o fustas, ço és, de tanta quantitat de aquelles quanta ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anant, stant e navagant en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o juntas en Cális o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, e aquí totes les dites robes, havers, bens e mercaderies sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que el cas que dan o cas algú se seguís en les dites robes, havers, bens e mercaderies, ço que Déu no vulla, que lo dit Miquel Font o lo qui per ell hi serà o hi seran, s'en puscha o pusquen entrametre e recobrar e haver aquelles...

E los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch, carragant aquelles e après de ésser carragades en la forma sobredita.

E més és pactat, que del carragament o carragaments e de les despeses si se n'hi faran, se haze star al propi jurament del dit Pera Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui dit carragament o carragaments, e dites despeses fetes e pagades haurian...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los assaguradors devall scrits, no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor per avisos o de gent que s'hagués a pagar de la mercaderia.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 400 ducados de oro, entre 6 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán y Pedro Steva, 100 cada uno; Carlos Pons y Rafael Oliver, el platero Juan de Córdoba y el cambista Juan Totesaus, 50 cada uno. Las primas satisfechas al contado a razón de 2 libras y 14 sueldos por 100 ducados, y una libra y 7 sueldos por 50.

Cfr. doc. 42.

44

Barcelona, 30 enero 1506.

Seguro marítimo de mercancías, oro, plata y esclavos desde Cádiz o Andalucía a las Islas Canarias.

Die veneris, XXX^a mensis januarii, anno a Nativitate Domini .M.D. sexto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia feta per lo honrat en Pere Font, mercader, ciutadà de Barchinona, com

a procurador en aquestes coses e altres encara, ab liberà e general administració, legítimament constituït e ordonat del honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu..., en nom e per part del dit Miquel Font, principal e germà seu, e de altres qualsevol personas havents part o interés en les coses deius scrites, de rathihabició de les quals en lo dit nom promet ésser tengut, sots obligació dels bens de son principal, sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, or e argent en moneda o en massa e o testes, les quals coses lo dit Miquel Font e o en Rafel Font, germans e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, fins en Gibraltar inclusivament, sus qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, per portar dites coses e mercaderies, or e o argent en moneda o en massa, e o testes, en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària.

Totes les quals coses e mercaderies, or e o argent en moneda o en massa, e o testes, costan ab les messions e spetxaments e cost de la seguratat...

Ès emperò pactat, que dels costs e carragaments de les dites robes, havers, bens e mercaderies en or e o argent en moneda o en massa, e o testes, se hage star al propri jurament del dit Pere Font, per ell, en lo dit nom prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui comprades o carragades les hauria...

E comença lo risch e perill de totes les dites robes, havers, bens e mercaderies, or e o argent en moneda o en massa e o testes, decontinent e axi com foren o seran carragades sus qualsevol fusta o fustes, ço és, de tanta quantitat quanta de les dites coses ni hauria de carragades, si e com algun dan o cas si seguís, ço que Déu no vulla.

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents qualsevulla vias e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, o en altre manera, sia e o sien junta e o junctas en qualsevulla loch o lochs de les illes de la Canària, e aquí totes les dites robes, havers, bens e mercaderias, or e o argent en moneda o en massa, sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat que, per qualsevol cas voluntari o forçat, totes les dites robes, havers, bens e mercaderies, or e o argent en moneda o en massa, e o testes, après que seran carragades en qualsevol loch o lochs, per lo camí, se pusquen, en tot o en part o parts, conmutar, mudar e variar en altre o en altres qualsevol fusta o fustas, qui's vulla les patroneig, axi descarragant aquellas en terra e après tornantles carragar, e o en mar trestaiant en altre e o en altres qualsevol fusta o fustas,

e los assaguradors devall scrits, correguen lo mateix risch descarragant en terra e après tornantles carragar e o trestaiant, e après de ésser carragades e o trestaiades en la forma sobredita, axí com lo corregueren si mutacions e o tresteigs alguns no si seguien o no si eren seguits.

E més és pactat, que dels mudaments e o tresteigs fahedors, se haze star al propri jurament del dit Pere Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell e de aquells qui fets los hauria...

E més és pactat, que el cas que dan o cas algú si seguís en les dites coses e mercaderies, or e o argent en moneda o en massa, e o testes, o en part de aquelles, que lo dit Pere Font o lo qui per ell hi serà, s'en puscha entrametre e recobrar, e haver aquelles...

Los asseguradors devall scrits, correguen lo mateix risch carragant e après de ésser carragades en la forma sobradita.

E més és pactat, que de les despeses si se n'hi faran, se haze star al propri jurament del dit Pere Font, per ell prestador, en ànima o en ànimas de aquell o de aquells qui fetes e pagades les hauria...

E més és pactat, que los assaguradors devall scrits no sien tenguts a furt del or e o de argent en moneda o en massa, que's fahés e's seguits, per les gents de la fusta o fustes, ahon és o serà carragat, mudat o variat; ne a mort natural, ne a fuyta de les dites testes, ne a messions de manífets fet ni fahedor per avisos o de gent que s'hagués a pagar de la mercaderia.

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 525 ducados de oro, entre 8 aseguradores: los mercaderes Salvador Bertrán, Pedro Steva y Carlos Pons, 100 cada uno; Rafael Oliver y Pedro Vernigal, el cambista Juan Totesaus, el plateador Juan de Córdoba, 50 cada uno; el especiero Pedro Guillermo Prat, 25.

45

Barcelona, 18 febrero 1506.

Seguro marítimo del transporte de mercancías, oro, plata y esclavos de Cádiz o Andalucía a las Islas Canarias. Denuncia de un contrato anterior.

Die mercurii, XVIII^a mensis febroarii, anno a Nativitate Domini M. D. sexto.

Semblant seguratat de les altres, segons les noves ordinacions, sia

feta per lo honrat en Pere Font, mercader, ciutadà de Barchinona, com a procurador en aquestas cosas, e altres, ab libera e general administració, legítimament constituït e ordonat del honorable en Miquel Font, mercader, ciutadà de la dita ciutat, germà seu ... sobre qualsevol robes, havers, bens e mercaderies de qualsevol sorts o naturas sien, or e o argent en moneda o en massa, e o testes, totes les quals coses lo dit Miquel Font e o Rafel Font, germans del dit Pere Font, e o altre e o altres qualsevol persona o personas, ha e o han carragades o carragaran en Cális e o en qualsevol loch o lochs de la Andalusia, fins en Gibraltar inclusivament, sus qualsevol fusta o fustas qui's vulla les patroneig, per portar totes les dites coses, havers, bens e mercaderies, or e o argent e o testes en les Illes de la Canària.

Totes les quals robes, havers...

És emperò pactat, que del costs...

E és cert, que un altre semblant seguratat per lo dit Pere Font, en la forma de la present, feta en poder del notari de la present seguratat, a .VII. de nohembre pus prop passat, és primera en risch, e finit lo risch de aquella succeheix lo risch de la present.

E comença lo risch...

E dura après tostemps, fins a tant que les dites fusta o fustas, fahent e o fahents llur bon viatge, anants, stants e carragants en camí o fora camí, e fahent qualsevulla vies e girades voluntàries o forçades, carragant o descarragant, e o en altre manera, sia e o sien junta e o juntes en qualsevol loch o lochs de les illes de la Canària, e aquí totes les dites robes, havers, bens e mercaderies e o testes, or e o argent e o moneda, sien descarragades en terra a bon salvament.

Entés emperò és pactat, que per qualsevol cas voluntari o forçat...

E més és pactat, que dels tresteigs o mudaments, si se n'hi seguiran, se hage star al propri jurament del dit Pere Font...

E més és pactat, que si cas o dan algú...

E més és pactat, que si les despeses...

E més és pactat, que si res se havia a pagar...

E més és pactat, que los assaguradors devalls scrits no sien tenguts a messions de manifest fet ni fahedor per avisos o de gent que s'hagués a pagar de la mercaderia; ne a furt del or e o argent, e o moneda, que's fahes o's seguí, per les gents de les fusta o fustes, ahon és o serà carragat, mudat o variat; ne axi poch sien tenguts a mort natural ne a fuyta de les dites testes.

.....

AHPB. Pedro Triter, leg. 1, lib. 16, seguros, años 1504-1506. Cantidad total asegurada 725 ducados de oro, entre 12 aseguradores: Juan Totesaus, cambiista, 100; Salvador Bertrán, Pedro Steva, Pedro Saguer, Narciso Nicolás Croanyes y Juan Palaudaries, mercaderes, 75 cada uno; Carlos Pons, Rafael Oliver y Jerónimo Martí, mercaderes, y el plateador Juan de Córdoba, 50 cada uno; Guillermo Salvany, mercader, y Pedro Vernagal, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado al 2 %.

Cfr. doc. 41.

46

Barcelona, 24 noviembre 1506.

Seguro marítimo del transporte de azúcar y atún, procedentes de la isla de Madera, desde Barcelona a Aygües Mortes.

Die martis, XXIII^a novembris, anno a Nativitate Domini M^o.DVI^o.

Semblant seguretats de les altres, segons forma de les noves ordinations, posa lo honorable en Johan Lobet, mercader, ciutadà de Barcinona, en nom seu propi e o de qualsevol part e o interés havents, etc., sobre trenta càrregas sucre de la Madera, e deu barrils de tonyina, les quals coses son stades en la illa de la Madera per lo dit Johan Lobet, sus lo navili patroneiat per Pedrianyes, vasall del rey de Portugal, o qualsevol altre, per portar aquelles en Aygües Mortes.

Comensa lo risch e perill, de les dites coses, de la hora encontinent que lo dit navili fou en les mars de Sant Pol, costa de Cathalunya, e dura après tostemps, anant, stant, navegant, descarregant e en altre manera tot temps, e fins tant que, faent lo dit navili qualsevol scales, vies e girades, axi forçades com voluntàries, serà junt en la plage o port de Aygües Mortes, e aquí totes les dites coses seran descarragades en terra ab bon salvament.

Declarat emperò que si per causa de la present seguretats se havia a pagar alguna cosa...

E més que si dan o cas se seguia a les dites coses, que lo dit Lobet sia cregut de son simple jurament del carregament de aquelles, qualsevol ordinations lo contrari disponents en res no contrastants, a les quals los asseguradors deius escrits per pacte renunciën.

Los quals sucres son comptats a rahó de quinze lliures barchinones per càrrega, e la tonyina és comprada a raó de deu lliures barchinones lo barril.

E aço per pacte exprés entre lo dit Lobet e los dits asseguradors expressament convenguts, etc.

E més que los asseguradors no sien tenguts a messions de manifest.

AHPB. Narciso Gerardo Gili, leg. 3, lib. seguros, años 1505-1509. Cantidad total asegurada 400 ducados, entre 6 aseguradores: Salvador Bertrán, Pedro Steva, mercaderes, y el cambista Juan Totesaus, 100 cada uno; Miquel Sadorní, bordador, 50; Pedro Vernigal, mercader, y Miguel Olzina, boticario, 25 cada uno. Las primas satisfechas al contado a razón de 30 sueldos por 100 ducados; 15 sueldos por 50 ducados, y 7 sueldos y 6 dineros por 25 ducados.

NOTA.—En el nombre *Pedro* hay vacilación en los documentos entre *Pera* y *Pere*; se ha uniformado en *Pere*.

INDICE ONOMASTICO

Las cifras arábicas corresponden al número del documento.

ALCOCER, FERRANDO DE, mercader: 1-2, 5-6, 8, 12, 16, 20.	BOLEDA, JAIME, mercader de Barcelona: 3-4, 7, 16, 19-20.
ALVAREZ, hermano de Gonzalo Suaris: 25.	BONAVIA, PEDRO, mercader de Barcelona: 29.
ALVEREZ.—V. ALVAREZ.	BOTEY, ANTONIO, candelero de cera de Barcelona: 10.
AMELL, VICENTE, mercader de Barcelona: 22.	ÇA-FRANQUESA, ANTONIO, mercader de Barcelona: 6.
ANGELATS, NICOLÁS, mercader de Andalucía: 7.	CAMPMAIOR, ANTONIO, mercader de Barcelona: 22, 30, 33-35.
ANTONI, PEDRO, mercader: 5.	CARASUBIA, JUAN DE, navío de: 30.
BELLVER, MARCOS, mercader de Barcelona: 34-35, 39.	CARMAU, JAIME, mercader de Barcelona: 9.
BENAVENT, PEDRO, mercader: 4, 14-16, 17, 19, 27, 31.	CARMONA, DIEGO DE, de Sevilla: 24, 36.
BERTRÁN, JAIME, mercader de Barcelona: 1.	CARMONA, FRANCISCO DE, mercader de Sevilla: 15, 21, 23, 36.
BERTRÁN, SALVADOR, mercader de Barcelona: 5-6, 15-30, 32-46.	CARO, FRANCI, mercader de Sevilla: 26.
BESSES, CRISTÓBAL, navío de: 25.	COMES, RAFAEL, mercader de Barcelona: 21-22.
BLANCH, GABRIEL, mercader de Barcelona: 34-35.	COMES, RAFAEL, platero de Barcelona: 15-16, 19-20, 28-30, 33.

- CORDER, PEDRO, notario de Barcelona: 25, 29-30.
- CÓRDOBA, JUAN DE, plateador de Barcelona: 15-16, 19-22, 25-30, 33, 36-45.
- CORTÉS, JUAN, de Barcelona. Tabla de Cambio de: 25.
- COSSER, FERRANDO DEL.—V. ALCOCER, FERRANDO DE.
- CROANYES, NARCISO, mercader de Barcelona: 32.
- CROANYES, NARCISO NICOLÁS, mercader de Barcelona: 15-18, 22-35, 41, 45.
- CHAPINERO, PERIS, de Cartaya: 30.
- DEZ-PINYÓN, JUAN, navío de: 24.
- ESTEVE, PEDRO, mercader de Barcelona: 2-4, 6-7, 9, 13-22, 25-30, 32-39, 41-46.
- FERRER, FRANCI, mercader de Barcelona: 22.
- FERRER, MIGUEL, mercader de Barcelona: 22.
- FONT, FRANCISCO, mercader de Barcelona: 8.
- FONT, MIGUEL, mercader de Barcelona: 1-7, 9-14, 16-20, 27-35, 38-45.
- FONT, PEDRO, mercader de Barcelona: 30, 32, 34-35, 37-45.
- FONT, RAFAEL, mercader de Barcelona: 1-2, 4-5, 7, 9, 13-14, 16, 27, 30-33, 37-41, 44-45.
- FORTUNY, JAIME, mercader de Barcelona: 10.
- FRANQUESA, ANTONIO ÇA. — V. ÇA-FRANQUESA, ANTONIO.
- GERONA, JUAN, mercader de Barcelona: 11-15.
- GILI, NARCISO GERARDO, notario de Barcelona: 46.
- GINEBROSA, JUAN, mercader de Barcelona: 6-7, 16, 19-20.
- GOTERRIS, CRISTÓBAL, barco de: 10.
- GRAGEDA, ANTONIO DE: 35, 39, 40, 42-43; barco de: 17.
- GRAIEDA, ANTONIO DE. — V. GRAGEDA, ANTONIO DE.
- GUAL, JUAN, mercader de Barcelona: 8.
- LOBATO, CRISTÓBAL, de Palos: 15, 21; carabela o navío de: 15, 21.
- LOBET, JUAN.—V. LLOBET, JUAN.
- LORÉNS, JERÓNIMO. — V. LLORENS, JERÓNIMO.
- LUGO, ALONSO DE, Adelantado de Canarias: 37.
- LUNA, JAIME DE, mercader de Cádiz: 22.
- LLORET, JUAN, mercader de Barcelona: 46.
- LLORENS, JERÓNIMO, escribano de Barcelona: 1.
- MAÇOT, ANTONIO PEDRO. — V. MASOT, ANTONIO PEDRO.
- MARTÍ, JERÓNIMO, mercader de Barcelona: 6, 15-16, 19-22, 27-28, 32-36, 38-42, 45.
- MARTÍNEZ, FRANCISCO: 24.
- MARTÍNEZ, GARCÍA, mercader, hijo de Pedro de Suzan y sobrino de Juan Martínez: 23, 36.
- MARTÍNEZ, JUAN, mercader de Barcelona, yerno de Pedro de Suzan: 15, 23-26, 36.
- MASOT, ANTONIO PEDRO, notario de Barcelona: 29-30.
- MATALÍ, PEDRO, mercader de Barcelona: 11-13, 22, 27-28, 30, 34-35, 39, 40, 42.
- MATES, JUAN, notario de Barcelona: 15.

- MATHALÍ, PEDRO.—V. MATALÍ, PEDRO.
 MAYMÓ, FRANCISCO, doncel de Barcelona: 9.
 MAYMÓ, JAIME, escribano de Barcelona: 25.
 MONET, PEDRO, mercader: 29.
 MORA, PEDRO, de Sant Felú de Guixols: 3.
 MORALES, navío de: 37.
 NADAL, JUAN, cambista de Barcelona: 4, 7.
 OLIVA, BENITO, mercader de Barcelona: 29.
 OLIVER, PEDRO, mercader de Barcelona: 9.
 OLIVER, RAFAEL, mercader de Barcelona: 1, 3-8, 15, 19-22, 25-26, 34-45.
 OLZINA, MIGUEL, boticario de Barcelona: 46.
 OLLERS, PEDRO JUAN, mercader de Barcelona: 4, 6-7.
 ORTÍS, BERNARDO. — V. ORTIZ, BERNARDO.
 ORTIZ, BERNARDO, carabela de: 4.
 PALAUDARIES, JUAN, mercader de Barcelona: 11-13, 16, 34-35, 41, 45.
 PALLARÉS, JAIME, caballero de Barcelona: 22.
 PEDRIANYES, vasallo de Portugal: 46.
 PERA ANDREU, JUAN. — V. PERE ANDREU, JUAN.
 PERE ANDREU, JUAN, de Valencia: 11, 20.
 PERELLER, JUAN, carpintero de Barcelona: 4-7, 9.
 PINYÓN, JUAN DEZ. — V. DEZ-PINYÓN, JUAN.
 PONÇGEM, GUILLERMO, mercader de Barcelona: 11-16, 18-22, 27-29.
 PONÇGEM, GUILLERMO, mayor, mercader de Barcelona: 4-7, 9.
 PONÇGEM, GUILLERMO, menor, mercader de Barcelona: 4-5.
 PONS, CARLOS, mercader de Barcelona: 12-14, 16-20, 27-30, 32-35, 37-45.
 PORTA, JAIME, mercader de Barcelona: 6.
 PRAT, PEDRO GUILLERMO, especiero de Barcelona: 44.
 PUGESSOLA, JUAN DE, mercader de Barcelona: 1-7, 9-14.
 PUIGRODÓ, JUAN, mercader de Barcelona: 15.
 RALFES, BERENGUER DE, mercader de Cádiz: 14, 22.
 RIBES, JUAN: 4.
 ROS, GASPAR, mercader de Barcelona: 6, 14-26, 28, 30, 32-33, 36, 38-40.
 SADORNÍ, MIGUEL. — V. SADURNÍ, MIGUEL.
 SADURNÍ, MIGUEL, bordador de Barcelona: 14, 16-20, 22, 27-30, 33, 46.
 SAGUER, PEDRO, mercader de Barcelona: 16, 41, 45.
 SALVADOR, JUAN, mercader de Barcelona: 18.
 SALVANY, GUILLERMO, mercader de Barcelona: 30, 45.
 SALVANY, GUILLERMO, platero de Barcelona: 19.
 SOQUERRATS, GABRIEL, mercader catalán: 13, 18-19.
 SPANO, FRANCI, mercader de Barcelona: 11-13, 15-30, 33-40.
 STEVA, PEDRO.—V. ESTEVE, PEDRO.
 SUARIS, GONZALO, mercader de Sevilla: 25.
 SUSAN, PEDRO DE. — V. SUZAN, PEDRO DE.
 SUZAN, PEDRO DE, mercader de Barcelona: 15, 21, 23, 36; herederos de: 36.

- TAPIES, FELIPE, mercader de Barcelona: 8.
- TARIFA, JUAN DE: 26.
- TOTESAUS, JUAN, de Barcelona, padre del cambista Juan Totesaus: 12.
- TOTESAUS, JUAN, cambista de Barcelona: 12, 14-16, 18-22, 25-28, 30, 32-44, 46; Tabla de Cambio de: 16, 25, 38-40.
- TOTESAUS, JUAN, mercader y cambista de Barcelona: 17.
- TRILLO, JUAN DE, mercader de Barcelona: 6.
- TRITER, PEDRO, notario de Barcelona: 1-45.
- VERGARA, JUAN DE: 22.
- VERNAGAL, PEDRO.—V. VERNIGAL, PEDRO.
- VERNAGALL, PEDRO.—V. VERNIGAL, PEDRO.
- VERNIGAL, PEDRO, mercader de Barcelona: 32, 34-42, 45-46.
- VIASTROSA, NICOLÁS, mercader de Barcelona: 8.
- VIASTROSA, PEDRO, mercader de Barcelona: 8.
- VICENS, MARTÍN: 22.
- XAMEN, RAFAEL, mercader de Barcelona: 19-25, 30.
- XAPINERO, PERIS.—V. CHAPINERO, PERIS.

INDICE TOPONIMICO

- ANDALUCÍA: 4, 6, 8, 11-12, 14-26, 28-31, 33-45.
- AYGÜES MORTES: 46.
- BARCELONA: 1-46. Archivo Histórico de Protocolos de: 1-46. Tablas de Cambio de: Juan Cortés, 25; Juan Totesaus, 15, 25, 38-40.
- CÁDIZ: 6-7, 10-11, 13-15, 18-19, 21-26, 28-29, 41-45.
- CÁLIS.—V. CÁDIZ.
- CANARIA.—V. CANARIAS, y GRAN CANARIA.
- CANARIAS, Islas: 7, 11, 13-14, 17-19, 21-45. Adelantado de: 37.
- CARTAYA: 30.
- CATALUÑA, Costa de: 1, 5, 46.
- CATHALUNYA.—V. CATALUÑA.
- CIVILLA.—V. SEVILLA.
- CONSTANTINOPLA: 3.
- GIBRALTAR: 26, 32-34, 38, 41, 44, 45.
- GRAN CANARIA.—V. CANARIA.
- JEREZ: 4.
- MADERA, Isla de la: 1-6, 8-12, 16, 20, 46.
- MEDERA.—V. MADERA.
- PALOS: 15, 21.
- PERA: 3.
- POERTO.—V. PUERTO.
- POERTO DE SANTA MARÍA.—V. PUERTO DE SANTA MARÍA.
- PORTUGAL: 12. Reino de: 12, 16. Rey de: 46. Vasallo del rey de: 46.
- PUERTO: 25-26.
- PUERTO DE SANTA MARÍA: 36-37.
- SANCTI PETRO: 30.
- SANLÚCAR DE BARRAMEDA: 37.
- SANT FELIU DE GUÍXOLS: 3.
- SANT LUCHA DE BARROMEDA.—V. SANLÚCAR DE BARRAMEDA.
- SANT POL: 46.
- SANTA MARÍA DEL PUERTO: 7, 15, 21-22.
- SANTI PETRO.—V. SANCTI PETRO.
- SEVILLA: 15, 25-26, 36-37.
- VALENCIA: 2, 5-6, 9, 11-13, 16, 20.
- XEREZ.—V. JEREZ.